

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 09 05
COM(2023) 516 final

2023/0315 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl Europos tarpvalstybinių asociacijų

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2023) 306 final} - {SWD(2023) 292 final} - {SWD(2023) 293 final} -
{SWD(2023) 294 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Pasiūlymas grindžiamas 2022 m. vasario 17 d. Europos Parlamento rezoliucija, kuria siekiama skatinti asociacijas ir kitas ne pelno organizacijas ES, baigiant kurti vidaus rinką, apsaugant jų pagrindines teises ir puoselėjant ES demokratinę erdvę. Tiksliau, rezoliucijoje Komisijos buvo prašoma pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 225 straipsnį pateikti du naujus pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų: dėl reglamento (pagal SESV 352 straipsnį), kuriuo sukuriamą teisinė Europos asociacijų forma, ir dėl direktyvos, kuria suderinami bendri minimalieji ne pelno organizacijoms taikomi standartai (pagal SESV 114 straipsnį). Europos Komisija į Europos Parlamento raginimą atsiliepė teigiamai, sutikdama, kad reikia sukurti palankią aplinką ne pelno sektoriui, kuriame asociacijos yra dažniausiai pasitaikanti teisinė forma.

Pasiūlymu siekiama pagerinti ne pelno asociacijų vidaus rinkos veikimą nustatant priemones, kuriomis koordinuojamos Europos tarpvalstybinių asociacijų steigimo ir veiklos sąlygos, siekiant, palengvinti vidaus rinkoje veikiančių ne pelno asociacijų veiksmingą naudojimąsi judėjimo laisve.

Ne pelno asociacijos yra dažniausia Europos Sąjungos ne pelno organizacijų teisinė forma: ES valstybėse narėse yra apie 3,8 mln. tokių asociacijų. Iš keturių tradicinių socialinės ekonomikos teisinių formų¹ ne pelno asociacijų taip pat yra daugiausia. Iš jų 310 000 ne pelno asociacijų vykdo veiklą daugiau nei vienoje valstybėje narėje, o dar 185 000 asociacijų teoriškai galėtų vykdyti tarpvalstybinę veiklą, jei būtų pašalintos kliūtys. Ne pelno asociacijos yra organizacijos, kurių varomoji jėga yra pagrindiniai socialinės ekonomikos principai: pirmenybės teikimas žmonėms, taip pat socialiniai ir aplinkos tikslai, o ne pelnas, didžiosios pelno ir pertekliaus dalies reinvestavimas į veiklą narių ir (arba) naudotojų (kolektyvinis interesas) arba plačiosios visuomenės (bendrasis interesas) labai ir demokratinis arba dalyvaujamas valdymas.

Ne pelno asociacijos veikia sektoriuose, kurie daro poveikį visuomenei, tokiuose kaip sveikatos, priežiūros, socialinių paslaugų, socialinės įtraukties, kultūros, sporto, mokslinių tyrimai ir plėtros, švietimo ir mokymo sektoriai, o jų indėlis į ES BVP yra 2,9 proc. Dėl narystės grindžiamos struktūros šios asociacijos taip pat daro tiesioginį svertą poveikį piliečiams, kurie yra jų nariai, paramos teikėjai arba naudos gavėjai. Kai ne pelno asociacijų paslaugos teikiamos už užmokestį jų veikla laikoma paslauga pagal SESV 57 straipsnį.

Ne pelno asociacijos daro teigiamą poveikį užtikrinant socialinį sąžiningumą ir gerovę ES piliečiams ir atlieka svarbų vaidmenį skatinant ekonomikos augimą vidaus rinkoje. Tačiau jų socialinis ir ekonominis potencialas nėra visapusiškai išnaudojamas. Visas vidaus rinkos potencialas gali būti išnaudotas tik tuo atveju, jei visi dalyviai naudosis joje numatytais teisėmis. Tam ne pelno asociacijoms reikia nuspėjamos teisinės sistemos, kurioje joms būtų sudarytos sąlygos sklandžiai vykdyti savo veiklą, be kita ko, kai ji vykdoma tarpvalstybiniais mastais vidaus rinkoje.

¹ Kiti socialinės ekonomikos juridiniai asmenys yra kooperatyvai, savitarpio pagalbos draugijos (t. y. savidraudos įmonės) ir fondai.

Šiuo metu ne pelno asociacijos ir jų veikla skirtingai reglamentuojamos 24 valstybių narių² konkrečiuose teisės aktuose, todėl atsiranda teisinis netikrumas ir skiriasi administracinės procedūros bei reikalavimai. Sudarymo, narystės ir valdymo taisyklėmis nustatyti skirtingi reikalavimai. Pavyzdžiui, priklausomai nuo valstybės narės, ne pelno asociacijai sudaryti reikalingas fizinių ar juridinių asmenų skaičius gali būti nuo 3 iki 20. Norint tapti ne pelno asociacijos nariu arba joje eiti vadovaujamas pareigas taip pat taikomi skirtingi reikalavimai, kurie tam tikrais atvejais susiję su pilietybe arba teisėtu gyvenimu. Nors visose ne pelno asociacijose yra vykdomasis ir sprendimus priimančias organai, su jų valdymu susijusios taisyklės įvairiose valstybėse narėse skiriasi. Be to, ne pelno asociacijos įgyja juridinio asmens statusą pagal skirtingas taisykles: vienose valstybėse narėse jis suteikiamas įregistravus, o kitose – asociaciją pripažinus nacionalinėms valdžios institucijoms arba tiesiog ją sudarius. Skiriasi ir galimybės vykdyti ekonominę veiklą. Be to, didžiojoje daugumoje valstybių narių tarpvalstybinę veiklą norinčios vykdyti kitų valstybių narių asociacijos nepripažįstamos. Dėl to ekonominę veiklą kitoje valstybėje narėje norinčios vykdyti ne pelno asociacijos yra priverstos toje valstybėje narėje sudaryti ir įregistruoti visiškai naują ne pelno asociaciją, o su tuo susijusios papildomos administracinės išlaidos ir formalumai. Tokia padėtis turi įtakos kapitalo nukreipimui tarp ne pelno asociacijų, trukdoma sklandžiam kapitalo judėjimui ir mažinamos ne pelno asociacijų galimybės vykdyti savo veiklą kitoje valstybėje narėje. Taip pat skiriasi su galimybe gauti kapitalo susijusios taisyklės ir kyla sunkumų gauti finansinių paskolų, kreditų ir garantijų kredito įstaigose. Kadangi šių asociacijų pobūdis nėra pelno siekimas, tokios kliūtys joms yra ypač opios ir dar labiau padidina finansinę naštą, kuri tenka tarpvalstybinę veiklą Sąjungoje vykdančioms ne pelno asociacijoms.

Poveikio vertinime, kuriuo grindžiamas šis pasiūlymas, nustatyta, kad dėl šių skirtumų ne pelno asociacijos, siekiančios vykdyti veiklą keliose valstybėse narėse, patiria nepagrįstų reikalavimų laikymosi išlaidų, sukuriama su taikytinomis pareigomis susijęs netikrumas ir gali būti atgrasoma nuo visuomenei poveikį darančių paslaugų teikimo ir tolesnės plėtotės vidaus rinkoje. Šis įvairialytiškumas ne tik kenkia tinkamam vidaus rinkos veikimui, bet ir neigiamai veikia asociacijų laisvę, saviraiškos ir informacijos laisvę, ir galiausiai trukdo ne pelno asociacijoms išnaudoti visą jų potencialą kurti ekonominę ir visuomeninę naudą ES.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pasiūlymas įtrauktas į 2023 m. Komisijos darbo programą kaip socialinės ekonomikos sistemos dalis pagal Komisijos plataus užmojo tikslą „žmonėms tarnaujanti ekonomika“³, prisidedant prie tikslo „ekonomika, galinti visapusiškai tenkinti ES piliečių poreikius ir taip užtikrinti socialinį sąžiningumą ir gerovę“. Šiuo požiūriu jis susijęs su Socialinės ekonomikos veiksmų plane⁴ paskelbtomis priemonėmis ir kartu su jomis sudaro socialinės ekonomikos sistemą. Tos priemonės yra pasiūlymas dėl Tarybos rekomendacijos dėl socialinės ekonomikos pagrindinių sąlygų sukūrimo valstybėse narėse⁵ ir du Komisijos tarnybų darbiniai

² Airijoje, Danijoje ir Švedijoje asociacijos reglamentuojamos doktrinoje ir teismų praktikoje nustatytais principais.

³ Žmonėms tarnaujanti ekonomika (europa.eu).

⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žmonėms tarnaujančios ekonomikos kūrimas: socialinės ekonomikos veiksmų planas“, COM(2021) 778 *final*.

⁵ Tarybos rekomendacija dėl socialinės ekonomikos pagrindinių sąlygų sukūrimo, COM(2023) 316 *final*, 2023 6 13.

dokumentai – „Atitinkamos socialinės ekonomikos subjektų apmokestinimo sistemos“⁶ ir „Nediskriminacinis labdaros organizacijų ir jų rėmėjų apmokestinimas: ES teismų praktikos principai“⁷. Tarybos rekomendacijoje visų pirma skatinama socialinės ekonomikos subjektams, įskaitant asociacijas, palanki aplinka, o Komisijos tarnybų darbiniais dokumentais apmokestinimo klausimais užtikrinamas aiškumas ir gerinamas atitinkamų mokesčių taisyklių, taikomų socialinės ekonomikos subjektams, taip pat ne pelno organizacijoms skirtam tarpvalstybiniam dovanojimui, supratimas. Todėl tie dokumentai papildė šį pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, nes jais nustatomos išsamios socialinės ekonomikos subjektams, įskaitant ne pelno asociacijas, skirtos strategijos ir jie susiję su apmokestinimo sritimi, kuri šiuo pasiūlymu neregamentuojama.

Pasiūlymas iš dalies grindžiamas tam tikrais sprendimais, priimtais ES bendrovių teisės ir paslaugų vidaus rinkoje taisyklių kontekste⁸. ES bendrovių teisės taisyklėmis (Direktyva (ES) 2017/1132)⁹ suderinami, *inter alia*, sukūrimo, kapitalo ir atskleidimo reikalavimai bei procedūros (ribotos atsakomybės bendrovių jungimas ir skaidymas šalies viduje, tarpvalstybinis pertvarkymas, jungimas ir skaidymas), suteikiantis įmonėms galimybę būti įsteigtoms ir vykdyti veiklą bet kur ES. Paslaugų direktyva¹⁰ palengvinamas paslaugų teikėjų naudojimas įsisteigimo laisve ir laisvas paslaugų judėjimas, kartu užtikrinant aukštą paslaugų kokybę. Panašiai šiuo pasiūlymu siekiama spręsti naudojimosi vidaus rinkos suteikiamomis laisvėmis apribojimų, su kuriais susiduria ne pelno asociacijos, klausimus ir suteikti joms galimybę vykdyti veiklą bet kur ES, naudojantis nauja Europos tarpvalstybinės asociacijos forma.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, direktyva užpildoma teisėkūros spraga, nes nėra specialių ES lygmens teisės aktų, kuriais būtų reglamentuojamos ne pelno asociacijų veiklos tarpvalstybiniu mastu vidaus rinkoje sąlygos¹¹. Šiuo tikslu pasiūlyme numatytas tikslinis požiūris ganėtinai skiriasi nuo plataus požiūrio, kurio laikomasi 1992 m. Komisijos pasiūlyme dėl asociacijos Europos teisinės formos (t. y. Europos asociacijos) sukūrimo¹², nes juo nesiekama sukurti Europos asociacijų statuto, o vietoje to, laikantis nacionalinių tradicijų, sukuriami nauja nacionalinė teisinė forma, palengvinanti tarpvalstybinę ne pelno asociacijų veiklą ir jų judumą.

Be to, pasiūlymas susijęs su ES taisyklėmis, skirtomis kitoms esamoms Europos teisinėms formoms, kuriomis paprastai siekiama palengvinti ir paskatinti tarpvalstybinę veiklą įvairiose

⁶ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Atitinkamos socialinės ekonomikos subjektų apmokestinimo sistemos“, SWD(2023) 211 *final*, 2023 6 13.

⁷ [Komisijos tarnybų darbinis dokumentas. „Nediskriminacinis labdaros organizacijų ir jų rėmėjų apmokestinimas: ES teismų praktikos principai“, SWD\(2023\) 212 *final*, 2023 6 13.](#)

⁸ ES bendrovių teisės taisyklėmis siekiama suteikti apsaugą akcininkams ir kitiems subjektams, turintiems konkrečių interesų bendrovėse, tokiems kaip darbuotojai ir kreditoriai, didinti įmonių efektyvumą, konkurencingumą ir tvarumą ilguoju laikotarpiu ir paskatinti skirtingose ES šalyse įsisteigusias įmones bendradarbiauti tarpusavyje. Šią teisinę bazę papildė ES bendrovių ataskaitų teikimo, audito ir skaidrumo taisyklės.

⁹ 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų (OL L 169, 2017 6 30, p. 46).

¹⁰ 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL L 376, 2006 12 27, p. 36).

¹¹ Poveikio vertinime nustatyta, kad daugumoje valstybių narių asociacijoms taikomas specialus reglamentavimas. Apskritai tai visapusiški įstatymai, kuriais išsamiai reglamentuojamos asociacijos. Tačiau asociacijų judumui ir susijusiai veiklai esminiai tarpvalstybiniai aspektai nėra išsamiai reglamentuojami jokioje valstybėje narėje.

¹² Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento dėl Europos asociacijos statuto (91/273). Remiantis SESV 114 straipsniu, pasiūlyme buvo nustatytos asociacijos steigimo, registracijos, sudarymo, veikimo, finansavimo, pabaigos, likvidavimo ir nemokumo taisyklės. Pasiūlymas buvo atsiimtas 2005 m.

valstybėse narėse ir apskritai visoje Sąjungoje, visų pirma Europos ekonominių interesų grupei (toliau – EEIG)¹³, Europos teritorinio bendradarbiavimo grupei (toliau – ETBG)¹⁴, Europos mokslinių tyrimų infrastruktūros konsorciui (toliau – ERIC)¹⁵ ir Europos skaitmeninės infrastruktūros konsorciams (toliau – ESIK)¹⁶. Nors šios teisinės formos taip pat grindžiamos narystės principu, šiame pasiūlyme jų negalima lyginti su ne pelno asociacijomis. Jos yra skirtos labai konkrečioms ir ribotoms užduotims vykdyti¹⁷ (ERIC ir ESIK), joms būdingas labai ribotas narystės tipas¹⁸ (ETBG ir ERIC), jų atsakomybė nėra ribota (EEIG ir ETBG) arba jos nėra nesiekiančios pelno ir joms netaikomas pelno nepaskirstymo apribojimas (EEIG).

Galiausiai šia direktyva nesiekama reglamentuoti tam tikrų su Europos tarpvalstybinėmis asociacijomis vidaus rinkoje susijusių teisės sričių, visų pirma apmokestinimo, darbo teisės, konkurencijos, intelektinės nuosavybės, kovos su pinigų plovimu ir nemokumo.

• Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Šis pasiūlymas yra susijęs su platesnio masto Europos žaliojo kurso politiniais tikslais (įskaitant reikšmingos žalos nedarymo principą) ir yra svarbus įgyvendinant kitų sričių, tokių kaip demokratija ir pagrindinės teisės, ES politiką.

Pasiūlymas taip pat susijęs su Komisijos prioritetu „Prie skaitmeninio amžiaus prisitaikusi Europa“¹⁹ ir juo prisidedama prie 2030 m. Skaitmeninio dešimtmečio programos politinio tikslo, nes juo siekiama didinti ir skatinti skaitmeninių priemonių naudojimą, kad būtų sumažinta su tarpvalstybine ne pelno asociacijų veikla susijusi administracinė našta. Galiausiai tai svarbu stiprinant saviraiškos ir informacijos laisvės pilietinėje visuomenėje, taip pat skatinant pilietinį aktyvumą.

Kalbant apie ne pelno asociacijų tarpvalstybinę veiklą, pasiūlymas atitinka ES pagrindinių teisių chartijos 2022 m. metinės taikymo ataskaitos²⁰ išvadas. Ataskaitoje pabrėžiama, kad pilietinės visuomenės organizacijos gali propaguoti atitinkamas politikos priemones ir teisės aktus daugiau kaip vienoje valstybėje narėje ir kad jų vaidmuo yra ypač svarbus atsižvelgiant į dabartines problemas, su kuriomis susiduria ES. Šiuo atžvilgiu Konferencija dėl Europos ateities²¹ pripažino svarbų pilietinės visuomenės vaidmenį ir paminėjo, kad reikia Europos tarpvalstybinių asociacijų ir ne pelno organizacijų statuto. Pasiūlymas galėtų daryti teigiamą svėrto poveikį Europos universitetų aljansams, siekiant palengvinti glaudesnę, ilgalaikę ir

¹³ 1985 m. liepos 25 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2137/85 dėl Europos ekonominių interesų grupių (EEIG) (OL L 199, 1985 7 31, p. 1).

¹⁴ 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1082/2006 dėl Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės (ETBG) (OL L 210, 2006 7 31, p. 19).

¹⁵ 2009 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 723/2009 dėl Europos mokslinių tyrimų infrastruktūros konsorciui (ERIC) Bendrijos teisinio pagrindo (OL L 206, 2009 8 8, p. 1).

¹⁶ 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/2481, kuriuo nustatoma 2030 m. Skaitmeninio dešimtmečio politikos programa (OL L 323, 2022 12 19, p. 4).

¹⁷ Galimos jų veiklos sritys ir tikslai yra ribojami atitinkamu reglamentu.

¹⁸ Jų narėmis gali būti tik šalys, tarpvyriausybinių organizacijų (ERIC) arba valstybių narių valdžios institucijos (ETBG).

¹⁹ Prie skaitmeninio amžiaus prisitaikusi Europa (europa.eu).

²⁰ https://commission.europa.eu/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/eu-charter-fundamental-rights/application-charter/annual-reports-application-charter_lt#ref-2022-report

²¹ Konferencija dėl Europos ateities, Galutinių rezultatų ataskaita (2022 m. gegužės mėn.).

lankstų tarpvalstybinį bendradarbiavimą²². Pasiūlymas taip pat parengtas tuo pat metu kaip demokratijos gynimo dokumentų rinkinys²³, apie kurį paskelbta.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Pasiūlymas pagrįstas SESV 50 ir 114 straipsniais.

SESV 50 straipsnio 1 ir 2 dalys, kuriomis Europos Parlamentas ir Taryba įgaliojami priimti nuostatas, skirtas įgyvendinti įsisteigimo laisvei, yra priemonių, kuriomis palengvinamas ekonominę veiklą vykdančių asociacijų naudojimas įsisteigimo teise ir judumas, pvz., registruotos buveinės perkėlimas, teisinis pagrindas.

Pagal SESV 114 straipsnį Europos Parlamentas ir Taryba įgaliojami nustatyti priemonės valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatomis, skirtoms vidaus rinkos sukūrimui ir veikimui, suderinti.

Pasiūlymo tikslas – palengvinti ne pelno asociacijų naudojimąsi įsisteigimo teise ir veiksmingą naudojimąsi laisvo judėjimo teisėmis, nustatant priemones, kuriomis koordinuojamos Europos tarpvalstybinių asociacijų kūrimo ir veiklos sąlygos, numatant, *inter alia*, kad valstybės narės automatiškai pripažintų jų juridinio asmens statusą, užtikrinant, kad joms būtų taikoma tik vienos registracijos prievolė, ir numatant suderintas judumo (t. y. registruotos buveinės perkėlimo) taisykles. Valstybių narių nacionalinėje teisinėje sistemoje sukuriant naują, tarpvalstybinei veiklai skirtą, ne pelno asociacijų teisinę formą, ir nustatant jos veiklos ir judumo visoje Sąjungoje sąlygas, šiuo pasiūlymu suderinami teisiniai ir administraciniai veiksmai ne pelno asociacijų atžvilgiu valstybėse narėse ir todėl prisidedama prie vidaus rinkos veikimo.

Atsižvelgiant į tai SESV 50 straipsnis yra tinkamas teisinis pagrindas priemonėms, kuriomis tiesiogiai siekiama pagerinti asociacijų naudojimąsi įsisteigimo teise ir jų judumą vidaus rinkoje.

SESV 50 straipsnis siejamas su SESV 114 straipsniu. Iš tiesų siūloma direktyva ne tik palengvinamas naudojimas įsisteigimo laisve, bet ir siekiama užtikrinti, kad ne pelno asociacijos galėtų visapusiškai naudotis laisvu prekių judėjimu, vykdyti ekonominę veiklą ir gauti paslaugas, ir galėtų naudotis laisve gauti kapitalo. Tai užtikrinama pašalinant apribojimus, visų pirma susijusius su ekonominės veiklos reguliavimu ir kapitalo nukreipimu. Todėl SESV 114 straipsnis yra papildomas teisinis pagrindas intervencinei priemonei, taikomai ekonominę veiklą vidaus rinkoje vykdančioms ne pelno asociacijoms, nes juo suderinamos skirtingos ribojamosios valstybių narių nuostatos, susijusios su jų ekonominės veiklos vykdymu ir laisve gauti kapitalo, o tai daro tiesioginį poveikį vidaus rinkos veikimui.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Bendras pasiūlymo tikslas – pašalinti kliūtis ne pelno asociacijų tarpvalstybinei veiklai ir tarpvalstybiniam judumui vidaus rinkoje.

²² Žr. [Komisijos komunikatą dėl Europos universitetų strategijos](#), COM(2022) 16 final, 2022 1 18, ir [Europos universitetų tinklų iniciatyvą](#).

²³ Žr. 2023 m. vasario 16 d. kvietimą teikti informaciją.

Akivaizdu, kad veiksmas ES lygmeniu sukuriama pridėtinė vertė, nes problemos, kurias šiuo pasiūlymu siekiama išspręsti, neabejotinai yra tarpvalstybinio pobūdžio. Šiuo metu valstybės narės, siekdamos palengvinti ne pelno asociacijų tarpvalstybinę ekonominę veiklą, judumą ir galimybes naudotis vidaus rinkos suteikiamomis laisvėmis, menkai koordinuoja savo veiksmus. Toks koordinavimas, nors teoriškai įmanomas, netolimoje ateityje atrodo mažai tikėtinas. Pavyzdžiui, 2005 m. Komisijai atsiėmus savo pasiūlymą dėl Europos asociacijos statuto sukūrimo, tik trys valstybės narės priėmė teisės aktus, kuriais siekiama palengvinti ne pelno asociacijų tarpvalstybinę veiklą taikant registracijos mokesčius. Išskyrus kelias valstybes nares, atskirais valstybių narių veiksmas (arba neveikimu) dėmesys telkiamas į ne pelno asociacijų reglamentavimą jų konkrečiomis nacionalinėmis aplinkybėmis ir neatsižvelgiama į tarpvalstybinį aspektą. Direktyvos dėmesio centre yra tik tarpvalstybinis aspektas, nes ja sukuriama teisinė forma, skirta ne pelno asociacijoms, kurias domina veikla daugiau nei vienoje valstybėje narėje (Europos tarpvalstybinė asociacija), ir numatomos jos veiklos sąlygos, ir ja siekiama padėti šioms ne pelno asociacijoms visapusiškai pasinaudoti vidaus rinkos laisvėmis pripažįstant jų juridinio asmens statusą visoje Sąjungoje ir aiškesnėmis administracinėmis procedūromis, taikomomis veikiant tarpvalstybiniu mastu. Pasikliaujant tik valstybių narių veiksmas, tikėtina, kad teisinės ir administracinės kliūtys, su kuriomis vykdydamos tarpvalstybinę veiklą susiduria ne pelno asociacijos, išliks, o tai lemtų tolesnį teisinį netikrumą ir biurokratizmą ir nebūtų sudarytos vienodos sąlygos ne pelno siekiančioms asociacijoms vidaus rinkoje.

Imdamasi veiksmų, ES suteiks aiškią ir nuspėjamą sistemą, pagal kurią ne pelno asociacijos, veikdamos tarpvalstybiniu mastu, galės visapusiškai naudotis savo vidaus rinkos laisvėmis. Todėl šios iniciatyvos tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti vienos ir jo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas skirtas ne pelno asociacijoms, kurios veikia arba nori veikti tarpvalstybiniu mastu, ir jis nebūtinai paskatins valstybes nares pakeisti savo galiojančias nacionalines taisykles, taikomas ne pelno asociacijoms, taip pat neturės tiesioginio poveikio ne pelno asociacijoms, kurių tarpvalstybinė veikla nedomina. Todėl pasiūlymo turinys ir forma yra proporcingi nustatytų problemų, kurių kyla ne pelno asociacijoms, vykdančioms tarpvalstybinę veiklą, arba su jų judumu susijusių problemų, mastui ir aprėpčiai.

Šio pasiūlymo centrinis elementas – nauja teisinė forma, specialiai sukurta ir nustatyta nacionaliniu lygmeniu, suteiks valstybėms narėms galimybę lanksčiai ją pritaikyti pagal savo atitinkamas aplinkybes. Siūlomoje direktyvoje pateiktomis nuostatomis nebus reikalaujama keisti valstybių narių teisės aktų, kuriais reglamentuojamos esamos jų teritorijoje įsisteigusios ne pelno asociacijų formos.

Poveikio vertinime išanalizavus politikos galimybes, atsižvelgiant į jų veiksmingumą, efektyvumą, suderinamumą ir proporcingumą, paaiškėjo, kad visos galimybės galėtų daryti teigiamą poveikį ir kad pateikto pasiūlymo galimybė šiuo požiūriu buvo įvertinta geriausiai.

- **Priemonės pasirinkimas**

Šio pasiūlymo forma yra direktyva ir reglamentas.

Priimti direktyvą reikalaujama SESV 50 straipsniu. Be to, laikoma, kad direktyva yra tinkamiausia ir proporcingiausia teisinė priemonė suteikiant galimybę pritaikyti perkėlimo į nacionalinę teisę priemonės prie nacionalinės aplinkos, tokiu būdu taip pat gali būti palengvintas asociacijų naudojimas naująja teisine forma.

Reglamentas yra techninio pobūdžio ir juo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012²⁴, kuriuo sukurta Vidaus rinkos informacinė sistema (IMI), siekiant užtikrinti, kad taikydamos pagal pasiūlymo nuostatas įgyvendinamas nacionalines taisykles valstybių narių kompetentingos institucijos bendradarbiautų ir keistųsi informacija naudodamosi IMI. Juo taip pat iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1724²⁵, kuriuo sukurti bendrieji skaitmeniniai vartai, siekiant užtikrinti, kad valstybės narės suteiktų internetinę prieigą prie informacijos, susijusios su Europos tarpvalstybinėmis asociacijomis ir ne pelno asociacijomis, ir palengvintų kompetentingų institucijų keitimąsi įrodymais vykdant siūlomoje direktyvoje nustatytas su Europos tarpvalstybinėmis asociacijomis susijusias procedūras. Atsižvelgiant į formos lygiagretumo principą, reglamentas yra tinkama priemonė.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

• Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Šis pasiūlymas parengtas po išsamių konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais, t. y. ne pelno asociacijomis, ne pelno organizacijomis (toliau – NPO), ne pelno asociacijų ir kitų NPO veikloje dalyvaujančiais ES piliečiais, valstybėmis narėmis ir valdžios institucijomis, įmonėmis, ekspertais ir ne pelno teisės srities tyrėjais.

Atviros viešos konsultacijos ir kvietimas teikti informaciją buvo paskelbti 2022 m. rugpjūčio 5 d. ir vyko iki 2022 m. lapkričio 3 d.²⁶ Iš suinteresuotųjų subjektų gauti atsakymai ir informacija buvo panaudoti nustatant ir apibrėžiant problemos mastą ir politikos galimybes.

Siekdama geriau parengti šį pasiūlymą, Komisija užsakė atlikti išorės tyrimą. Jo metu buvo surengtos papildomos tikslinės konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais.

Atliekant poveikio vertinimą, kuriuo grindžiamas Komisijos pasiūlymas, remiamasi šios konsultacijų veiklos rezultatais:

- kvietimo teikti informaciją, į kurį gauta 50 atsakymų;
- viešų konsultacijų, per kurias gauti 64 atsakymai;
- atliekant išorės tyrimą surengtų tikslinių konsultacijų, kurioms naudota internetinės apklausa, į kurią atsakymus pateikė nacionalinės ir tarpvalstybinės asociacijos (iš viso 88 asociacijos, įskaitant skėtines organizacijas), paslaugų teikėjai (iš viso 12), akademinė bendruomenė ir (arba) mokslinių tyrimų institutai (iš viso 14) ir atsakingos institucijos (iš viso 11);
- atliekant išorės tyrimą surengtų 64 pokalbių su asociacijomis ir skėtinėmis organizacijomis, pergrupuojančiomis nacionalines asociacijas.

Nors absoliutus atsakymų, gautų per visą konsultacijų veiklą, skaičius galėtų būti laikomas palyginti ribotu, atsakymų reprezentatyvumą padidina 29 skėtinių organizacijų, atstovaujančių 3 026 asociacijoms, atsakymai.

²⁴ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą, kuriuo panaikinamas Komisijos sprendimas 2008/49/EB (OL L 316, 2012 11 14, p. 1).

²⁵ 2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1724, kuriuo sukuriami bendrieji skaitmeniniai vartai, skirti suteikti prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 295, 2018 11 21, p. 1).

²⁶ Bendroji rinka. Pasiūlymas dėl teisėkūros iniciatyvos dėl asociacijų tarpvalstybinės veiklos (europa.eu).

Apskritai konsultacijų metu paaiškėjo, kad suinteresuotieji subjektai plačiai pripažįsta poreikį stiprinti ne pelno asociacijų tarpvalstybinę veiklą ir palaiko ES veiksmus, kuriais siekiama palengvinti tarpvalstybinę ne pelno asociacijų veiklą vidaus rinkoje²⁷.

Dauguma respondentų pranešė apie pasikartojančias problemas ir kliūtis vykdant tarpvalstybinę veiklą. Į kvietimą teikti informaciją atsiliepę suinteresuotieji subjektai atkreipė dėmesį į esamas kliūtis tokiose srityse kaip paslaugų teikimas kitoje valstybėje narėje neužsiregistravus, pripažinimo kitoje valstybėje narėje problemos, galimybės gauti finansavimą, skirtinga PVM tvarka ir požiūriai įvairiose ES šalyse. Per viešas konsultacijas dažniausiai pasikartojantys susirūpinimą keliantys klausimai buvo susiję su mokesčiais, registracijos procesais ir administraciniais formalumais. Per tikslines konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais gauti atsakymai buvo panašūs, juose išryškėjo tokios problemos kaip skirtingos nacionalinės ne pelno asociacijų steigimo taisyklės, skirtingose valstybėse narėse veikiančių ne pelno asociacijų susijungimo sunkumai ir kiti mokesčių klausimai.

Kalbant apie tinkamiausią politikos galimybę, 36 proc. (22 iš 64) visų viešų konsultacijų respondentų (iš kurių 67 proc., t. y. 43 iš 64, yra iš ne pelno sektoriaus) pasisakė už „naują asociacijų teisinę formą“. Jai taip pat pritarė 16 iš 38 respondentų, kurie nurodė atstovaujantys asociacijų teisei formai (t. y. 42 proc. tų respondentų). „Bendrų minimaliųjų standartų suderinimą“ (2 politikos galimybė) kaip tinkamiausią galimybę pasirinko 42 proc. (26 iš 64) visų respondentų ir 32 proc. (12 iš 38) respondentų, atstovaujančių asociacijų teisei formai.

Per tikslinę apklausą (jos metu gauta 140 atsakymų) atsakymus pateikusios ne pelno asociacijos pritarė ES intervencinei priemonei, iš esmės palankiai vertindamos naujos teisinės formos, kuria veiksmingai palengvinama asociacijų veikla kitoje valstybėje narėje, sukūrimą. Taip pat buvo aktyviai remiamos kitos politikos galimybės.

Išsami informacija apie konsultacijų strategiją, konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais rezultatus ir išvadas pateikiama poveikio vertinimo ataskaitos 2 priede ir [portale „Išsakykite savo nuomonę“ \(europa.eu\)](#).

• **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Siekdama pagrįsti analizę, kuria remiamasi atliekant poveikio vertinimą, Komisija, kad surinktų daugiau įrodymų apie tarpvalstybinę asociacijų veiklą, naudojosi užsakyto išorės tyrimo rezultatais. Šį tyrimą, be kita ko, sudarė lyginamoji teisinė asociacijų įstatymų ir taikomos tvarkos ES analizė, tikslinės apklausos ir kokybinis bei kiekybinis galimų priemonių poveikio vertinimas.

Be to, poveikio vertinimas buvo grindžiamas įrodymais, gautais 2022 m. rugsėjo mėn. paskelbus [Lyginamosios teisinės asociacijų įstatymų ir taikomos tvarkos ES analizės tyrimą](#) ir 2023 m. liepos mėn. paskelbus [Lyginamosios teisinės asociacijoms ES taikomų susijungimo taisyklių analizės tyrimą](#).

Be šių pagalbinių tyrimų, papildomų ekspertinių žinių gauta remiantis literatūros tyrimais ir atsakymais per konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais.

Šiomis aplinkybėmis Komisija apie ne pelno asociacijų tarpvalstybinei veiklai skirtą iniciatyvą 2022 m. birželio ir lapkričio mėn. informavo Komisijos socialinės ekonomikos ir socialinių įmonių ekspertų grupę (toliau – GECES) ir ją su šia grupe aptarė.

Be pagalbinių tyrimų ir konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais, Komisija daug dėmesio skyrė 2022 m. vasario 17 d. Europos Parlamento rezoliucijai, kurioje Komisijai pateikta

²⁷ Pavyzdžiui, per viešas konsultacijas (64 atsakymai) dauguma respondentų (t. y. 73 proc., arba 47 iš 64) pritarė ES veiksmams, kuriais siekiama palengvinti tarpvalstybinę asociacijų veiklą bendrojoje rinkoje.

rekomendacijų dėl Europos tarpvalstybinių asociacijų ir ne pelno organizacijų statuto, taip pat Europos Parlamento tyrimui, kuriuo grindžiama jo rezoliucija²⁸.

- **Poveikio vertinimas**

Šio pasiūlymo poveikio vertinimą 2023 m. kovo 2 d. išnagrinėjo Reglamentavimo patikros valdyba. Kovo 31 d. gavus neigiamą nuomonę, 2023 m. gegužės 8 d. jai buvo pateiktas peržiūrėtas poveikio vertinimas. 2023 m. birželio 8 d. Reglamentavimo patikros valdybai pateikus teigiamą nuomonę su išlygomis, prie šio pasiūlymo pridedamas poveikio vertinimas buvo peržiūrėtas siekiant tinkamai atsižvelgti į jos rekomendacijas, pvz., išsamiau paaiškinti teisinio pagrindo pasirinkimą, paaiškinti skirtingą politikos galimybių poveikį taip pat ir subsidiarumo ir proporcingumo požiūriu ir detaliau pristatyti politikos galimybių vertinimo balais metodiką.

Poveikio vertinime politikos galimybės išnagrinėtos remiantis kliūčių, nustatytų keturiuose pagrindinėse vidaus rinkos srityse, analize. Tos sritys susijusios su: tarpvalstybiniu mastu veikiančių ne pelno asociacijų įsisteigimo teise, jų galimybėmis teikti paslaugas ir tiekti prekes, kapitalo siuntimu ir gavimu; tarpvalstybinės narystės ir dalyvavimo tarpvalstybiniu mastu veikiančių ne pelno asociacijų valdymo organų veikloje galimybėmis; ne pelno asociacijų tarpvalstybiniu judumu.

Taikant scenarijų, pagal kurį nesiimama intervencinių politikos veiksmų ES lygmeniu, ne pelno asociacijos ir toliau bus reglamentuojamos tik pagal nacionalinę teisę. Iš poveikio vertinimo matyti, kad taikant šį atskaitos scenarijų esamos kliūtys, atsižvelgiant į visuomenės uždavinius ir rinkos pokyčius, greičiausiai išliks arba kai kuriais atvejais padidės. Išskyrus kelias šalis, valstybėse narėse šiuo metu trūksta teisės aktų, kuriais būtų reglamentuojama būtent ne pelno asociacijų tarpvalstybinė veikla ir judumas. Be to, nėra požymių, kad valstybės narės planuotų priimti tokio pobūdžio teisės aktus. Nesant tinkamo būdo užtikrinti pripažinimą ir palengvinti judumą, valstybių narių lygmens priemonių nauda būtų ribota.

Todėl buvo įvertintos trys politikos galimybės, kuriomis siekiama sumažinti nustatytas kliūtis, su kuriomis susiduria ne pelno asociacijos, veikdamos tarpvalstybiniu mastu vidaus rinkoje.

Pirmosios politikos galimybės atveju buvo analizuojami du variantai, kuriais siūloma sukurti: a) Europos teisinę formą – Europos asociaciją, kuria būtų reglamentuojami visi šios naujos teisinės formos organizacijų veikimo aspektai ir kuri būtų naudojama kartu su nacionalinėmis teisinėmis formomis jų nepakeisdama. Europos asociacijos forma būtų naudinga ne pelno asociacijoms, kurias domina veikla kelyose valstybėse narėse, tačiau ji galėjo būti mažiau tinkama mažoms ne pelno asociacijoms, kurios tarpvalstybinę veiklą vykdo retkarčiais; b) ES lygmens teisinę formą – Europos tarpvalstybinę asociaciją, kuri apimtų būtent tarpvalstybinius aspektus. Kitaip nei a punkte nurodyto varianto atveju, šiuo variantu ne visapusiškai nustatoma teisinė forma, o tik išsamiai nustatomi tarpvalstybiniai aspektai. Abu variantai būtų grindžiami SESV 352 straipsniu, todėl naujoji teisinė forma būtų sukurta reglamentu.

Pagal antrąją politikos galimybę siūloma suderinti bendrus minimaliuosius ne pelno asociacijų tarpvalstybinės veiklos ir judumo standartus visose valstybėse narėse. Pasirinkus šią galimybę, kad būtų pasiekti šie tikslai, valstybių narių teisėje reikėtų panaikinti arba iš dalies pakeisti esamas nuostatas ir nustatyti naujas nuostatas. Pasirinkus šią galimybę, būtų skatinama vien registracija internetu, skaitmeniniai registrai ir standartizuotos procedūros, kad būtų palengvinta tarpvalstybiniu mastu veikiančių ne pelno asociacijų registracija ir valstybių

²⁸ A statute for European cross-border associations and non-profit organizations. Potential benefits in the current situation | Think Tank | European Parliament (europa.eu).

narių keitimasis informacija tarpusavyje bei ES lygmeniu. Ne pelno asociacijoms šios derinimo priemonės būtų naudingos automatiškai, o priklausomai nuo suderinimo apimtys, naujosios taisyklės galėtų daryti poveikį visoms ne pelno asociacijoms. Iš dalies suderinus nacionalinius įstatymus būtų supaprastintos taisyklės, taikomos tarpvalstybiniu mastu veikiančioms ne pelno asociacijoms, numatant jų tarpvalstybinio judumo ir veiklos teises bei apsaugos priemones. Šios galimybės teisinė priemonė būtų direktyva, o teisinis pagrindas – SESV 114 arba 50 straipsnis, arba jie abu, atsižvelgiant į iniciatyvos materialinę taikymo sritį.

Trečia, buvo vertinama politikos galimybė, pagal kurią nacionaliniu lygmeniu sukuriamą papildoma teisinė ne pelno asociacijos forma, skirta tarpvalstybiniais tikslams ir pripažįstama valstybių narių. Pasirinkus šią politikos galimybę, kiekviena valstybė narė turėtų savo nacionalinės teisės sistemoje nustatyti ne pelno asociacijos teisinę formą, skirtą tarpvalstybiniais tikslams. ES lygmeniu ji apimtų tik reikalavimų ir apsaugos priemonių, kurie yra būtini siekiant palengvinti tokių tarpvalstybinių tikslų siekimą, nustatymą ir būtų naudojama kartu su esamomis nacionalinėje teisėje nustatytomis ne pelno asociacijų teisinėmis formomis, atsižvelgiant į skirtingas nacionalines asociacijų teisės aktų tradicijas. Tarpvalstybinėms asociacijoms nebūtų privaloma registruotis kiekvienoje valstybėje narėje atskirai, nes jų juridinio asmens statusas ir teisinis subjektiškumas būtų pripažįstami automatiškai ir, net esant pagrįstiems papildomiems formalumams, neturėtų būti reikalaujama, kad tarpvalstybinės asociacijos pateiktų informaciją, kuri jau pateikta kurios nors valstybės narės kompetentingai institucijai. Vietoje to valstybių narių valdžios institucijos keisis informacija skaitmeniniu būdu.

Trečioji politikos galimybė – tai pirmosios ir antrosios politikos galimybių aspektų derinys, nes ja sukuriamą papildoma nauja ne pelno asociacijų teisinė forma (panašiai kaip pirmosios politikos galimybės atveju), tačiau pateikiant tik su tarpvalstybiniais aspektais susijusias nuostatas, kurias valstybės narės gali pritaikyti prie savo atitinkamų nacionalinių aplinkybių, perkeldamos jas į nacionalinę teisę (panašiai kaip antrosios politikos galimybės atveju), kartu išvengiant būtinybės iš dalies keisti esamų teisinių formų taisyklės nacionaliniu lygmeniu.

Visos politikos galimybės padėtų siekti iniciatyvos politikos tikslų (nors ir skirtingu būdu bei mastu), tačiau pagrindiniai jų skirtumai yra susiję su proporcingumo ir subsidiarumo principų laikymosi lygiu ir jų teisinio įgyvendinamumo lygiu, atsižvelgiant į nustatytą problemą. Todėl tinkamiausia laikoma trečioji galimybė, kuri padeda spręsti nustatytą problemą ir kuria siekiama konkrečių tikslų, kartu užtikrinant kryptingumą ir išlaikant sąnaudų ir naudos pusiausvyrą²⁹.

Be to, tyrime, kuriuo grindžiamas poveikio vertinimas, taip pat įvertintas tinkamiausios politikos galimybės ekonominis ir socialinis poveikis bei poveikis aplinkai ir padaryta išvada, kad apskritai tikimasi, kad trečioji politikos galimybė darys teigiamą poveikį kompetentingoms institucijoms ilguoju laikotarpiu, joms nepatiriant didelių prisitaikymo išlaidų.

Ekonominiu požiūriu dėl pasiūlymo nebus patirta jokių išlaidų. Šią naują teisinę formą pasirinkiančios ne pelno asociacijos gali patirti tam tikrų išlaidų, priklausysiančių nuo suderintų nuostatų ir nacionalinių taisyklių skirtumo masto, tačiau šios išlaidos nebus didelės. Jei reikės sukurti arba pritaikyti internetinį registrą, nedidelių išlaidų gali patirti viešojo administravimo institucijos. Tos asociacijos, kurios šios teisinės formos rinktis nenorės, jokių prisiderinimo ir administracinių išlaidų nepatirs. Palyginti su atskaitos scenarijaus politikos galimybe, pasirinkus šią politikos galimybę sumažės tarpvalstybiniu mastu veikiančių ne pelno asociacijų vienkartinės veiklos pradėjimo išlaidos ir pasikartojančios išlaidos. Tiksliau,

²⁹ Kaip nurodyta poveikio vertinimo ataskaitos 6 ir 7 skirsniuose.

perteklinės veiklos pradėjimo išlaidos (pvz., informavimo išlaidos ir tiesioginiai mokesčiai) sumažės maždaug 2 150 EUR kiekvienu atveju. Vertinamu 15 metų laikotarpiu perteklinių išlaidų sumažėjimas galėtų siekti iki 338 mln. EUR – 378 mln. EUR pagal geriausią numatomą scenarijų (358 mln. EUR remiantis pagrindiniu įverčiu – 166 500 naujų tarpvalstybinių asociacijų vertinamu 15 metų laikotarpiu). Apskaičiuota, kad šiuo metu tarpvalstybiniu mastu veikiančių ne pelno asociacijų perteklinės veiklos išlaidos (pasikartojančios išlaidos, pvz., administracinės ir reikalavimų laikymosi išlaidos) sumažės 770 mln. EUR per metus. Vertinamu 15 metų laikotarpiu būtų galima sutaupyti iki 8,5 mlrd. EUR išlaidų, o tai padėtų bendrai sumažinti reglamentavimo našą. Poveikio vertinime taip pat numatomas galimos gauti netiesioginės ekonominės naudos geriausias įvertis: 157 000–176 000 papildomų tarpvalstybiniu mastu veikiančių asociacijų, sukuriančių 64 000–71 000 darbo vietų ir 3,57–4 mlrd. EUR pridėtinės vertės. Tai maksimalus galimas įgyvendinimo rezultatas 15 metų laikotarpiu³⁰.

Kalbant apie socialinį poveikį, paaiškėjo, kad direktyvos, kuria supaprastinamos ne pelno asociacijų veiklai tarpvalstybiniu mastu taikomos reglamentavimo ir administravimo taisyklės, ir galimo socialinio poveikio priežastinį ryšį nustatyti sunku. Vis dėlto poveikio vertinime nustatytas netiesioginis teigiamas poveikis, kuris nėra išmatuojamas. Visų pirma manoma, kad priėmus direktyvą pagerės piliečių galimybės naudotis paslaugas teikiančių sektorių (pvz., sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų, bendruomeninių paslaugų, socialinio darbo, švietimo ir mokymo, užimtumo paslaugų ir kt.) paslaugomis visose valstybėse narėse. Taip bus toliau skatinama valstybėse narėse siūlomų skirtingų modelių konvergencija ir apskritai gerinama tokių paslaugų kokybė ES. Kalbant apie pagrindines teises, šia direktyva taip pat būtų galima nediskriminuojant sustiprinti teisę į susirinkimų ir asociacijų laisvę, nes naujasias teisinės formas naudojančios ne pelno asociacijos būtų traktuojamos taip pat kaip ir pagal nacionalinius įstatymus jau esančios ne pelno asociacijos. Remiantis dokumentų analize ir viešų konsultacijų rezultatais, manoma, kad trečioji politikos galimybė, kuria sudaromos geresnės sąlygos ne pelno asociacijoms veikti vidaus rinkoje, darytų didelį teigiamą poveikį apsaugant ne pelno asociacijų ir jų narių teises į susirinkimų ir asociacijų laisvę ir į saviraiškos ir informacijos laisvę ES.

Iš esmės nesitikima, kad iniciatyvos pobūdis ir tikslai darys išmatuojamą tiesioginį poveikį aplinkai. Vertinant galimą netiesioginę naudą, tikimasi, kad tinkamiausia galimybė darys teigiamą poveikį, nes pagerės ne pelno asociacijų, veikiančių tarpvalstybiniu mastu aplinkos ir klimato kaitos srityje, pavyzdžiui, biologinės įvairovės skatinimo, gamtos išsaugojimo ir kovos su klimato kaita srityse, padėtis ir dalyvavimas.

Iniciatyva taip pat darytų netiesioginį ekonominį poveikį inovacijoms ir konkurencijai itin svarbiuose sektoriuose, kurie labai aktualūs visuomenei (pvz., sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų, socialinio darbo, integracijos į darbo rinką, mokymo ir švietimo paslaugų, užimtumo paslaugų ir mokslinių tyrimų bei plėtros). Vidaus rinkoje sumažinus kliūčių ne pelno asociacijoms, nacionalinėse rinkose bus siūloma daugiau paslaugų ir produktų, taip pat padidės bendradarbiavimas ir konkurencija. Taip bus skatinamos inovacijos ir tinkamas paslaugų ir prekių kainos ir kokybės santykis.

Galiausiai iniciatyva prisidedama prie darnaus vystymosi tikslų (toliau – DVT) – visų pirma remiamas 8-asis DVT (skatinti tvarų, įtraukų ir darnų ekonomikos augimą, visišką ir

³⁰ Žr. poveikio vertinimo ataskaitos 6.3 skirsnį „3 PG. Asociacijos papildomos nacionalinės teisinės formos, skirtos tarpvalstybinei narystei ir (arba) tarpvalstybiniais tikslams arba veiklai, sukūrimas“, p. 64–67. Išsamūs paaiškinimai ir 6.3 skirsnyje pateiktų skaičių (ir kitų skaičių, pateiktų poveikio vertinime, kuriuo grindžiama ši teisėkūros iniciatyva) apskaičiavimo išaiškinimas pateikiami poveikio vertinimo ataskaitos 2, 6, 7 ir 8 skirsniuose ir 3, 4 ir 6 prieduose.

produktyvų užimtumą ir deramą darbą visiems), skatinant darbo vietų kūrimą ir gerinant vienodas ir įtraukias galimybes naudotis ekonominėmis galimybėmis. Ja taip pat prisidedama prie 16-ojo DVT (taika, teisingumas ir įtrauki visuomenė) įgyvendinimo, tarp kitų subjektų apsaugant ir asociacijas ir taip stiprinant pilietinę visuomenę.

- **Pagrindinės teisės**

Nors pasiūlyme dėmesys sutelkiamas į vidaus rinkos veikimą tarpvalstybiniu mastu veikiančių ne pelno asociacijų atveju, jis taip pat darys teigiamą poveikį pagrindinių teisių apsaugai ir propagavimui. Pavyzdžiui, pagerinus sąlygas ne pelno asociacijoms veikti vidaus rinkoje, ES bus sustiprintas naudojimasis saviraiškos ir informacijos laisvėmis (Chartijos 11 straipsnis) ir susirinkimų ir asociacijų laisve (Chartijos 12 straipsnis). Taip tarpvalstybinių užmojų siekiančios ne pelno asociacijos galės veiksmingai plėstis ir kartu prisidėti prie naudojimosi susijusiomis pagrindinėmis teisėmis plėtotės platesniu mastu, pasinaudodamos geriau suderinta teisine sistema, kurioje nepamirštami nacionaliniai ypatumai.

Šiuo požiūriu ši iniciatyva darys teigiamą šalutinį poveikį stiprinant ES pilietinę visuomenę ir švelninant bendrą stebimą mažėjančios pilietinės erdvės Europoje tendenciją, nes bus palengvinta ne pelno asociacijų tarpvalstybinė veikla ir judumas ir joms bus suteikta galimybė telkti vidaus rinkoje veikiančius narius, savanorius ir interesų grupes. Dėl iniciatyvos ne pelno asociacijoms būtų lengviau vykdyti veiklą visose valstybėse narėse ir jos galėtų, pirma, išnaudoti savo ekonominį potencialą ir, antra, pasinaudoti savo potencialu sumažinti slenkstį piliečių dalyvavimui ne pelno asociacijų veikloje visoje Sąjungoje (kaip nurodyta poveikio vertinimo ataskaitos 4 skirsnyje dėl bendrųjų tikslų). Galiausiai iniciatyva darys netiesioginį teigiamą poveikį ES demokratinei erdvei.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Prie šio pasiūlymo pridėtoje finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje nustatytas numatomas poveikis biudžetui, žmogiškiesiems ir administraciniais ištekliams.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Komisija stebės direktyvos įgyvendinimą ir kas septynerius metus teiks ataskaitas Tarybai ir Europos Parlamentui. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo tikslais Komisija sieks gauti pagrindinių suinteresuotųjų subjektų atsiliepimų apie pasiūlymo poveikį, įskaitant privalumus, trūkumus ir visas praktines įgyvendinimo problemas, su kuriomis susiduria valstybės narės ir ne pelno asociacijos. Reguliaraus grįžamojo ryšio ciklas taip pat suteiks galimybę valstybėms narėms rinkti duomenis apie jų teritorijoje registruotas Europos tarpvalstybines asociacijas.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Siekiant užtikrinti tinkamą šio pasiūlymo įgyvendinimą, būtina pateikti aiškinamuosius dokumentus, kuriuose būtų paaiškintas jo sudėtinių dalių ir perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitinkamų dalių ryšys.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Siūlomoje direktyvoje, siekiant palengvinti ne pelno asociacijų veiksmingą naudojimąsi savo teisėmis, susijusiomis su įsisteigimo laisve, laisvu kapitalo judėjimu, laisve teikti ir gauti paslaugas bei laisvu prekių judėjimu vidaus rinkoje, nustatomos priemonės, kuriomis koordinuojamos Europos tarpvalstybinių asociacijų steigimo ir veiklos sąlygos.

Joje pateiktos toliau išvardytos nuostatos.

Pirma, 1 skyriuje pateikiamos bendrosios nuostatos, t.y. dalykas ir taikymo sritis (1 straipsnis), ir apibrėžtys (2 straipsnis). Antra, joje išsamiai aprašomi Europos tarpvalstybinės asociacijos požymiai (3 straipsnis) ir jai taikomos taisyklės (4 straipsnis). Trečia, ja Europos tarpvalstybinėms asociacijoms suteikiamas juridinio asmens statusas bei teisinis subjektiškumas ir užtikrinamas jų automatinis pripažinimas visose valstybėse narėse (5 straipsnis). Ketvirta, joje nustatomos bendros Europos tarpvalstybinių asociacijų taisyklės, susijusios su jų įstatais (6 straipsnis), valdymu (7 straipsnis) ir naryste (8 straipsnis).

2 skyriuje išvardytos Europos tarpvalstybinių asociacijų teisės ir draudžiami apribojimai. Europos tarpvalstybinei asociacijai taikomi vienodo traktavimo (9 straipsnis) ir nediskriminavimo (10 straipsnis) principai. Visiems su Europos tarpvalstybine asociacija susijusiems valstybių narių administracinių institucijų sprendimams turėtų būti taikoma teisminė peržiūra (11 straipsnis). Juridinio asmens statusui ir teisiniam subjektiškumui įgyti Europos tarpvalstybinei asociacijai turėtų pakakti registruotis tik vienoje valstybėje narėje, o ir buveinės, ir priimančioji valstybė narė gali prašyti papildomų formalumų tik esant privalomiesiems bendrojo intereso pagrindams (12 straipsnis). Europos tarpvalstybinė asociacija turėtų galėti prašyti finansavimo valstybėje narėje (-ėse), kurioje (-iose) ji veikia, ir neturėtų būti ribojama jos galimybė teikti arba gauti finansavimą, išskyrus tiek, kiek tokie apribojimai yra numatyti teisės aktuose, pateisinami privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais, tinkami siekiamo tikslo įgyvendinimui užtikrinti ir jais neviršijama to, kas būtina jam įgyvendinti. (13 straipsnis). Be to, Europos tarpvalstybinė asociacija turėtų turėti galimybę teikti bei gauti paslaugas ir prekiauti prekėmis (14 straipsnis). Taip pat Europos tarpvalstybinei asociacijai neturėtų būti taikomi jokie apribojimai, grindžiami, pavyzdžiui, jos narių pilietybe (15 straipsnis).

3 skyrius yra susijęs su Europos tarpvalstybinės asociacijos steigimo ir registracijos taisyklėmis ir jį sudaro du skirsniai. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad Europos tarpvalstybinė asociacija būtų sudaryta ją įregistruojant ir turėtų ne mažiau kaip tris narius steigėjus (16 straipsnis). Šiame skyriuje taip pat numatytos taisyklės, susijusios su ne pelno asociacijos pertvarkymu į Europos tarpvalstybinę asociaciją šalies viduje (17 straipsnis). Jame nustatytos registracijos paraiškos taisyklės (18 straipsnis) ir registracijos procedūra (19 straipsnis). Jame nurodoma, kad valstybės narės Europos tarpvalstybinių asociacijų registracijos tikslais turėtų nustatyti registrą (20 straipsnis), ir Europos tarpvalstybinės asociacijos pažymėjimo turinys (21 straipsnis).

4 skyriuje nustatytos su Europos tarpvalstybinių asociacijų judumo teisėmis susijusios taisyklės. Tai konkrečiai susiję su Europos tarpvalstybinės asociacijos galimybe perkelti savo registruotą buveinę dėl tokio perkėlimo nebaigiant atitinkamos Europos tarpvalstybinės asociacijos veiklos (22 straipsnis) ir su Europos tarpvalstybinės asociacijos registruotos buveinės perkėlimo procedūra (23 straipsnis).

5 skyriuje pateikiamos Europos tarpvalstybinės asociacijos pabaigos nuostatos. Tiksliau, jame nustatomos savanoriškos pabaigos (24 straipsnis) ir priverstinės pabaigos (27 straipsnis) taisyklės. Be to, juo užtikrinama, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos pabaiga apimtų jos likvidavimą, kuris turi atitikti su jos ne pelno tikslu susijusį apribojimą dėl pelno nepersikirstymo (25 straipsnis).

6 skyriuje pateikiamos nuostatos dėl pasiūlyme nustatytų taisyklių vykdymo užtikrinimo, bendradarbiavimo ir stebėsenos. Jos susijusios su kompetentingos institucijos, atsakingos už šiame pasiūlyme numatytų pareigų vykdymą, paskyrimu (27 straipsnis); valstybių narių kompetentingų institucijų administraciniu bendradarbiavimu ir su šiuo bendradarbiavimu susijusia Komisijos vykdoma Vidaus rinkos informacinės sistemos (IMI) naudojimo

stebėsena (28 straipsnis); šios siūlomos direktyvos stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklėmis (29 straipsnis).

7 skyriuje išdėstytos baigiamosios nuostatos, pagal kurias Komisijai leidžiama priimti įgyvendinimo aktus (30 straipsnis), šio pasiūlymo perkėlimo į nacionalinę teisę (31 straipsnis) ir įsigaliojimo (32 straipsnis) nuostatos, taip pat pasiūlymo adresatai (33 straipsnis).

Prie direktyvos pridedamas techninio pobūdžio reglamentas, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012, kuriuo sukurta Vidaus rinkos informacinė sistema (IMI), siekiant užtikrinti, kad taikydamos pagal pasiūlymo nuostatas įgyvendinamas nacionalines taisykles valstybių narių kompetentingos institucijos bendradarbiautų ir keistųsi informacija naudodamosi IMI (1 straipsnis). Siekiant užtikrinti, kad valstybės narės suteiktų internetinę prieigą prie informacijos apie Europos tarpvalstybines asociacijas ir ne pelno asociacijas ir palengvintų kompetentingų institucijų keitimąsi įrodymais vykdant siūlomoje direktyvoje nustatytas su Europos tarpvalstybinėmis asociacijomis susijusias procedūras (2 straipsnis), juo taip pat iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1724³¹, kuriuo sukurti bendrieji skaitmeniniai vartai.

³¹ 2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1724, kuriuo sukuriami bendrieji skaitmeniniai vartai, skirti suteikti prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 295, 2018 11 21, p. 1).

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl Europos tarpvalstybinių asociacijų

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 50 ir 114 straipsnius,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę³²,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 26 straipsnio 2 dalimi vidaus rinką sudaro vidaus sienų neturinti erdvė, kurioje užtikrinamas laisvas prekių, asmenų, paslaugų ir kapitalo judėjimas. Kad būtų pasiektas šis tikslas, SESV 50 straipsnyje nustatyta, kad Europos Parlamentas ir Taryba leidžia direktyvas, kad būtų pasiekta įsisteigimo laisvė tam tikros rūšies veikloje. Be to, SESV 114 straipsnyje nustatyta, kad Europos Parlamentas ir Taryba nustato priemones valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatomis, skirtoms vidaus rinkos sukūrimui ir veikimui, suderinti;
- (2) pašalinti kliūtis ne pelno asociacijų veiklai valstybėse narėse yra labai svarbu siekiant įgyvendinti jų įsisteigimo laisvę, taip pat kitas pagrindines laisves, tokias kaip laisvė teikti ir gauti kapitalą ir laisvė teikti ir gauti paslaugas vidaus rinkoje. Suderinant nacionalinės teisės nuostatas, kurios daro poveikį naudojimuisi šiomis laisvėmis, ši direktyva padeda siekti tikslo pagerinti vidaus rinkos veikimą. Todėl ši direktyva padės toliau siekti tikslų stiprinti Europos integraciją, skatinti socialinį sąžiningumą ES piliečių atžvilgiu bei jų gerovę ir palengvinti veiksmingą naudojimąsi susirinkimų ir asociacijų laisve visoje Sąjungoje;
- (3) 2022 m. vasario 17 d. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl Europos tarpvalstybinių asociacijų ir ne pelno organizacijų statuto³³;
- (4) 2021 m. gruodžio 9 d. Europos Komisija priėmė socialinės ekonomikos veiksmų planą³⁴. Jame Komisija pasiūlė konkrečių priemonių, kuriomis siekiama sudaryti

³² Nuoroda į nuomonę

³³ Europos tarpvalstybinių asociacijų ir ne pelno organizacijų statutas. 2022 m. vasario 17 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl Europos tarpvalstybinių asociacijų ir ne pelno organizacijų statuto (2020/2026(INL)) (2022/C 342/17) (OL C 342, 2022 9 6, p. 225).

galimybių socialinės ekonomikos subjektams pradėti ir plėsti veiklą ir užtikrinti, kad socialinė ekonomika ir jos potencialas būtų labiau matomi. Savo 2022 m. liepos 6 d. paskelbtoje rezoliucijoje šį veiksmų planą palankiai įvertino Europos Parlamentas³⁵;

- (5) atsižvelgdama į socialinės ekonomikos veiksmų planą, Komisija rekomendavo konkrečių socialinės ekonomikos rėmimo priemonių, pagal kurias pirmenybė teikiama žmonėms, socialiniams ir aplinkos apsaugos tikslams, o ne pelnui. 2023 m. birželio 13 d. pasiūlyme dėl Tarybos rekomendacijos dėl socialinės ekonomikos pagrindinių sąlygų sukūrimo³⁶ pateikiama rekomendacijų valstybėms narėms rengti ir įgyvendinti socialinės ekonomikos strategijas. Tą pačią dieną Komisija taip pat paskelbė du tarnybų darbinis dokumentus, kad taptų aiškesnės atitinkamos apmokestinimo taisyklės, taikomos socialinės ekonomikos subjektams³⁷ ir visuomenei naudingai tarpvalstybinei neatlygintinai paramai³⁸;
- (6) iš kitų ne pelno sektoriuje ir socialinėje ekonomikoje galimų teisinių formų, ne pelno asociacijos teisinę formą renkasi didžioji dauguma. Ne pelno asociacijos ne tik padeda siekti Sąjungos tikslų ir viešojo intereso tikslų, bet ir labai prisideda prie vidaus rinkos reguliariai dalyvaudamos įvairioje ekonominėje veikloje, pavyzdžiui, siūlydamos paslaugas tokiuose sektoriuose kaip socialinės paslaugos ir sveikata, ryšiai ir informacija, interesų gynimas, kultūra, aplinkos apsauga, švietimas, poilsis, sportas ir mokslo bei technologijų pažangos skatinimas. Tai pasakytina, kai ekonominės veiklos vykdymas yra pagrindinė ne pelno asociacijos veikla arba tikslas ir kitais atvejais;
- (7) siekiant skatinti ekonominį ir socialinį augimą visose valstybėse narėse, ne pelno asociacijų veiklai itin svarbi visiškai veikianti vidaus rinka. Dabartinės kliūtys vidaus rinkoje trukdo ne pelno asociacijoms plėsti savo veiklą už nacionalinių sienų, taip trukdydamos veiksmingam vidaus rinkos veikimui. Siekiant visiškai veiksmingos vidaus rinkos, reikia užtikrinti visišką įsisteigimo laisvę visų rūšių veiklos, kuria prisidedama prie Sąjungos tikslų įgyvendinimo, atveju;
- (8) siekiant sukurti tikrą vidaus rinką ne pelno asociacijų ekonominei veiklai, būtina panaikinti bet kokius nepagrįstus įsisteigimo laisvės, laisvo paslaugų judėjimo, laisvo prekių judėjimo ir laisvo kapitalo judėjimo apribojimus, kurie vis dar taikomi tam tikrų valstybių narių įstatymuose. Jie trukdo ne pelno asociacijoms vykdyti veiklą tarpvalstybiniu mastu, be kita ko, dėl to, kad jais joms nustatoma konkreti būtinybė skirti išteklius nereikalingai administracinei arba reikalavimų laikymosi veiklai, taip sukuriant itin stiprų atgrasomąjį poveikį atsižvelgiant į jų ne pelno pobūdį;
- (9) tos kliūtys kyla dėl valstybių narių nacionalinių teisinių sistemų nenuoseklumo. Teisinė sistema, pagal kurią ne pelno asociacijos vykdo veiklą Sąjungoje, grindžiama nacionaline teise ir nėra suderinta Sąjungos mastu. Šiuo metu ne pelno asociacijoms neužtikrinamas vienodas jų juridinio asmens statuso ir teisinio subjektiškumo

³⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žmonėms tarnaujanti ekonomika: socialinės ekonomikos veiksmų planas“, COM(2021) 778 *final*.

³⁵ 2022 m. liepos 6 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES socialinės ekonomikos veiksmų plano (2021/2179(INI)).

³⁶ Pasiūlymas dėl Tarybos rekomendacijos dėl socialinės ekonomikos pagrindinių sąlygų sukūrimo, COM(2023) 316 *final*.

³⁷ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Atitinkamos socialinės ekonomikos subjektų apmokestinimo sistemos“, SWD(2023) 211 *final*.

³⁸ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Nediskriminacinis labdaros organizacijų ir jų rėmėjų apmokestinimas: ES teismų praktikos principai“, SWD(2023) 212 *final*.

pripažinimas visoje Sąjungoje; joms dažnai reikia registruotis antrą kartą arba net sudaryti naują juridinį asmenį, kad galėtų vykdyti veiklą kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje jos yra įsisteigusios. Pagrindiniai elementai, susiję su ne pelno asociacijų judumu Sąjungoje, tebėra nepakankamai reglamentuojami, todėl visos tarpvalstybinė veiklą vykdančios ne pelno asociacijos susiduria su teisiniu dviprasmiškumu. Pavyzdžiui, vis dar esama netikrumo dėl perkėlimo, kai ne pelno asociacijos ketina perkelti savo registruotą buveinę į naują valstybę narę. Ypač todėl, kad nėra galimybės perkelti registruotą buveinę nelikvidavus ne pelno asociacijų, jos negali netrukdomos tarpvalstybiniu mastu Sąjungoje veikti, judėti ir restruktūrizuotis. Nacionalinės taisyklės skiriasi ir dažnai jose trūksta aiškių sprendimų ir procedūrų, susijusių su ne pelno asociacijų naudojimosi tarpvalstybinio judumo galimybe ir ekonominės veiklos vykdymu.

- (10) siekiant palengvinti ne pelno asociacijų veiklą vidaus rinkoje, joms būtina turėti galimybę tarpvalstybiniu mastu veiksmingai gauti lėšų ir kapitalo ir juos nukreipti. Tai, be kita ko, apima atlygį už ekonominę veiklą, taip pat dovanas, paveldėjimą arba kitų formų finansavimą. Dėl valstybių narių skirtingų reglamentavimo sistemų ir jose galiojančių apribojimų, susijusių su dovanų ir panašios bet kokios formos paramos gavimu ir rinkimu, vidaus rinka yra susiskaidžiusi ir jie yra kliūtis vidaus rinkos veikimui;
- (11) be to, pagal tam tikrų valstybių narių įstatymus ne pelno asociacijų nariams arba tokių ne pelno asociacijų vykdomojo organo nariams nustatyti pilietybės arba teisėtos gyvenamosios vietos reikalavimai. Siekiant apsaugoti ES piliečių naudojimąsi įsisteigimo ir asociacijų laisvėmis, tokie reikalavimai turėtų būti panaikinti;
- (12) asociacijų laisvė yra ypač svarbi demokratijos veikimui, nes ji yra viena esminių sąlygų asmenims naudotis kitomis pagrindinėmis teisėmis, įskaitant teisę į saviraiškos ir informacijos laisvę. Asociacijų laisvė yra viena iš pagrindinių teisių, pripažįstama Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje ir Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje (EŽTK);
- (13) todėl būtina priimti suderintas taisykles, kuriomis palengvinamas ne pelno asociacijų tarpvalstybinės veiklos vykdymas. Galiojančios tarpvalstybinėms asociacijoms taikomos nacionalinės taisyklės turėtų būti suderintos, kad suteiktų galimybę toms ne pelno asociacijoms įgyti teisinę formą, specialiai skirtą palengvinti veiklą tarpvalstybiniu pagrindu. Ta teisinė forma turėtų būti numatyta valstybės narės vidaus teisinėje sistemoje pritaikant jos atitinkamas ne pelno asociacijoms taikomas taisykles. Šią teisinę formą, kuri turi būti vadinama Europos tarpvalstybine asociacija, turėtų automatiškai pripažinti visos valstybės narės ir ji sudarys sąlygas ne pelno asociacijoms įveikti kliūtis, su kuriomis jos susiduria vidaus rinkoje, kartu atsižvelgiant į valstybių narių su ne pelno asociacijomis susijusias tradicijas;
- (14) be to, galimybės suteikimas ne pelno asociacijoms visapusiškai naudotis įsisteigimo laisve Sąjungoje, taikant vienos registracijos, kuri galiotų visoje Sąjungoje, ir automatinio jų juridinio asmens statuso pripažinimo principą, yra tiesiogiai susijęs su vidaus rinkos veikimu ir galimybe veiksmingai naudotis su ta laisve susijusiomis teisėmis bei būtina tokio veikimo ir naudojimosi sąlyga;
- (15) dėl ypatingo statuso nacionalinėje teisėje profesinėms sąjungoms ir profesinių sąjungų asociacijoms steigti Europos tarpvalstybinių asociacijų neturėtų būti leidžiama;
- (16) politinėms partijoms ir politinių partijų asociacijoms taip pat neturėtų būti leidžiama steigti Europos tarpvalstybinių asociacijų, nes jos pagal nacionalinę teisę ir Sąjungos

teisę naudojasi ypatingu statusu, nustatytu Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 1141/2014³⁹;

- (17) bažnyčioms ir kitoms religinėms organizacijoms, taip pat filosofinėms arba nereliginėms organizacijoms, apibrėžtoms SESV 17 straipsnyje, ir tų subjektų asociacijoms taip pat neturėtų būti leidžiama steigti Europos tarpvalstybinės asociacijos dėl to, kad Sąjunga neturi kompetencijos reglamentuoti jų statuso, ir dėl to, kad joms suteiktas ypatingas statusas pagal nacionalinę teisę;
- (18) Europos tarpvalstybinė asociacija turėtų būti steigiama fizinių asmenų, kurie yra Sąjungos piliečiai arba teisėtai gyvenantys trečiųjų šalių piliečiai, arba Sąjungoje įsisteigusių juridinių asmenų, išskyrus asmenis, kurie buvo nuteisti už tokias nusikalstamas veikas kaip pinigų plovimas, susiję pirminiai nusikaltimai⁴⁰ arba terorizmo finansavimas arba kuriems taikomos priemonės, kuriomis dėl tų pačių priežasčių draudžiama jų veikla valstybėje narėje, susitarimu. Atsižvelgiant į Europos tarpvalstybinės asociacijos ne pelno tikslą, jei Europos tarpvalstybinę asociaciją įsteigia juridiniai asmenys, jie taip pat turėtų nesiekti pelno;
- (19) Europos tarpvalstybinės asociacijos ne pelno tikslas turėtų reikšti, kad iš ekonominės veiklos gavus pelno, jis turėtų būti naudojamas tik Europos tarpvalstybinės asociacijos įstatuose apibrėžtiems tikslams siekti ir negali būti perskirstytas. Todėl turėtų būti taikomas turto blokavimas, kuriuo reikalaujama, kad net ir pabaigos atveju nariams turtas nebūtų paskirstomas. Pastaruoju atveju likęs turtas turi būti perduodamas nesuinteresuotai, pavyzdžiui, kitoms tokio paties tikslo siekiančioms ne pelno asociacijoms;
- (20) visuomenėje, kurioje vyrauja pliuralizmas, nediskriminavimas, tolerancija, teisingumas, solidarumas ir moterų bei vyrų lygybė, Europos tarpvalstybinės asociacijos turėtų siekti tikslų, kurie suderinami su Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje įtvirtintomis vertybėmis, tokiomis kaip pagarba žmogaus orumui, laisvė, demokratija, lygybė, teisinė valstybė ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Be to, Europos tarpvalstybinių asociacijų neturėtų būti galima naudoti terorizmo finansavimo, mokesčių slėpimo ir vengimo, pinigų plovimo ar bet kokios nusikalstamos veikos ar neteisėtais tikslais;
- (21) pagrindinis yra Europos tarpvalstybinės asociacijos tarpvalstybinis elementas. Todėl Europos tarpvalstybinė asociacija turėtų vykdyti arba savo įstatuose numatyti tikslą vykdyti bent dalį savo veiklos tarpvalstybiniu mastu Sąjungoje (bent dviejose valstybėse narėse) ir turėti narių steigėjų, susijusių su bent dviem valstybėmis narėmis pagal jų pilietybę arba gyvenamąją vietą fizinių asmenų atveju arba pagal jų registruotos buveinės vietą juridinių asmenų atveju;
- (22) siekiant užtikrinti, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos pasiektų savo tikslus, dėl kurių jos buvo sukurtos, Europos tarpvalstybinės asociacijos ypatybių ir teisių suderinimo laipsnis turėtų būti proporcingas nustatytų problemų, kurių kyla tarpvalstybinę veiklą vykdančioms ne pelno asociacijoms, mastui ir aprėpčiai;
- (23) todėl, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas visoms Europos tarpvalstybinėms asociacijoms, esminė sąlyga yra Europos tarpvalstybinių asociacijų pagrindinių

³⁹ 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo (OL L 317, 2014 11 4, p. 1).

⁴⁰ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1673 dėl kovos su pinigų plovimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 284, 2018 11 12, p. 22–30).

juridinio asmens statuso ir teisinio subjektiškumo ypatybių ir jų automatinio pripažinimo visose valstybėse narėse bei registracijos procedūros suderinimas, valstybėms narėms šiais klausimais nenustatant skirtingų taisyklių. Europos tarpvalstybinių asociacijų veiklos aspektai, kurie šia direktyva nederinami, turėtų būti reglamentuojami nacionalinėmis taisyklėmis, kurios taikomos panašiausios rūšies ne pelno asociacijai nacionalinėje teisėje. Tokie subjektai, nepriklausomai nuo jų pavadinimo vidaus teisinėje sistemoje, visais atvejais turėtų būti grindžiami narystės principu, nesiekti pelno ir turėti juridinio asmens statusą. Siekiant užtikrinti skaidrumą ir teisinį tikrumą, valstybės narės apie tas taisykles turėtų pranešti Komisijai;

- (24) siekiant užtikrinti, kad valstybės narės turėtų tinkamų kovos su terorizmo finansavimu priemonių ir užtikrinti tam tikro kapitalo judėjimo skaidrumą, pagal šią direktyvą Europos tarpvalstybinėms asociacijoms taikomos taisyklės turėtų nedaryti poveikio valstybių narių priimtoms priemonėms, kuriomis siekiama užkirsti kelią netinkamam ne pelno asociacijų naudojimui viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo sumetimais ir užtikrinti tam tikro kapitalo judėjimo skaidrumą, kai to reikalaujama pagal Sąjungos teisę arba nacionalinę teisę laikantis Sąjungos teisės;
- (25) siekiant pašalinti teises ir administracines kliūtis daugiau nei vienoje valstybėje narėje veikiančioms ne pelno asociacijoms ir užtikrinti vidaus rinkos veikimą, visos valstybės narės turėtų automatiškai pripažinti Europos tarpvalstybinių asociacijų juridinio asmens statusą ir teisinį subjektiškumą. Šis juridinio asmens statusas ir teisinis subjektiškumas turėtų būti suteiktas Europos tarpvalstybinę asociaciją įregistravus valstybėje narėje;
- (26) Europos tarpvalstybinės asociacijos turėtų turėti galimybę laisvai spręsti dėl savo veiklos taisyklių. Bet koks su šia laisve susijęs valstybės narės nustatytas apribojimas turėtų būti taikomas bendrai ir nediskriminuojant, būti numatytas teisės aktais, pateisinamas privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais, tinkamas siekiamo tikslo įgyvendinimui užtikrinti ir juo neviršijama to, kas būtina tam tikslui įgyvendinti;
- (27) Europos tarpvalstybinėms asociacijoms taip pat taikomi SESV 52, 62 ir 65 straipsniai ir atitinkama teismų praktika. Tuose SESV straipsniuose nustatytas įsisteigimo laisvė, laisvė teikti paslaugas ir laisvą kapitalo judėjimą ribojančių priemonių pateisinimas viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ir jos sveikatos sumetimais. Be to, privalomųjų bendrojo intereso pagrindų, minimų tam tikrose šios direktyvos nuostatose, sąvoką savo praktikoje išplėtojo Teisingumo Teismas. Valstybių narių priemonės, galinčios trukdyti ar sudaryti ne tokias patrauklias sąlygas naudotis šiomis Sutartyje apibrėžtomis laisvėmis, turėtų būti leidžiamos tik tuo atveju, jei jos gali būti pateisinamos Sutartyje išvardytais tikslais arba privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais pagal Sąjungos teisę. Išsamios apibrėžties nėra, tačiau Teisingumo Teismas pripažino, kad pateisinimas, jei tenkinamos kitos sąlygos, galimas dėl įvairių priežasčių, tokių kaip viešoji tvarka, visuomenės saugumas ir sveikata, tvarkos palaikymas visuomenėje, socialinės politikos tikslai, paslaugų gavėjų apsauga, vartotojų apsauga, darbuotojų apsauga. Tokios priemonės bet kuriuo atveju turi būti tinkamos siekiamo tikslo įgyvendinimui užtikrinti ir jomis turi būti neviršijama to, kas būtina jam įgyvendinti;
- (28) siekiant užtikrinti bendrą ir tinkamą požiūrį į valdymą visoje Sąjungoje, Europos tarpvalstybinėse asociacijose turėtų būti sprendimus priimančias organas, t. y. visus narius vienijantis organas, kuris kai kuriose valstybėse narėse tradiciškai vadinamas visuotiniu susirinkimu arba generaline asamblėja. Europos tarpvalstybinėse asociacijose taip pat turėtų būti vykdomasis organas, kuris kai kuriose valstybėse

narėse tradiciškai vadinamas vykdomuoju komitetu arba direktorių valdyba; vykdomasis organas turėtų būti atsakingas už Europos tarpvalstybinės asociacijos administravimą, valdymą ir veiklą. Jis taip pat turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi Europos tarpvalstybinės asociacijos įstatų ir teisinių pareigų, taip pat atstovauti Europos tarpvalstybinei asociacijai santykiuose su trečiosiomis šalimis ir teismo procesuose. Europos tarpvalstybinės asociacijos vykdomąjį organą turėtų sudaryti ne mažiau kaip trys asmenys – fiziniai asmenys arba juridiniai asmenys per savo atstovus;

- (29) siekiant užtikrinti, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos galėtų veiksmingai vykdyti savo veiklą, ir vienodą jų traktavimą, palyginti su nacionalinėje teisėje egzistuojančiomis ne pelno asociacijomis, Europos tarpvalstybinės asociacijos neturėtų būti traktuojamos mažiau palankiai nei panašiausia ne pelno asociacija buveinės valstybės narės, kurioje ji veikia, vidaus teisinėje sistemoje;
- (30) laikantis nediskriminavimo principo ir siekiant užtikrinti asociacijų laisvę, įgyvendinant ir taikant šią direktyvą jokia grupė ar asmuo neturėtų būti diskriminuojami jokių pagrindų, pavyzdžiui, dėl gimimo, amžiaus, odos spalvos, biologinės ir socialinės lyties, seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės, sveikatos būklės, imigracijos ar gyventojo statuso, genetinių ypatybių, kalbos, nacionalinės, etninės ar socialinės kilmės, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, fizinės ar psichinės negalios, turtinės padėties, rasės, religijos ar tikėjimo ar kitokio statuso;
- (31) kad valstybėms narėms būtų lengviau bendradarbiauti tarpusavyje ir su Komisija, valstybės narės turėtų paskirti kompetentingą instituciją, atsakingą už taisyklės, kuria į nacionalinę teisę perkeliama ši direktyva, taikymą (toliau – kompetentinga institucija). Komisija turėtų paskelbti kompetentingų institucijų sąrašą. Kad būtų galima susidaryti išsamų vaizdą, kaip Europos tarpvalstybinės asociacijos teisiškai traktuojamos valstybėse narėse, jei taikoma, valstybės narės turėtų pranešti Komisijai kitų nei kompetentingos institucijos atitinkamų valdžios institucijų, kurios įsteigtos arba paskirtos nacionalinių taisyklių, taikomų panašiausiai ne pelno asociacijai nacionalinėje teisėje, tikslais, pavadinimus ir užduotis;
- (32) vadovaujantis teise į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, kuri nustatyta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje ir EŽTK 13 straipsnyje, kompetentingų institucijų sprendimams, priimtiems taikant nacionalines nuostatas, kuriomis įgyvendinama ši direktyva, turėtų būti taikoma teisminė peržiūra. Europos tarpvalstybinės asociacijos ir bet kurie kiti fiziniai ar juridiniai asmenys turėtų turėti tokios teisminės peržiūros galimybę kompetentingų institucijų dėl Europos tarpvalstybinių asociacijų priimtų sprendimų atžvilgiu, įskaitant neveikimo atvejus. Teisė į teisminę peržiūrą apima teisę, kad laikantis Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio bylą per kiek įmanoma trumpesnę laiką viešai ir teisingai išnagrinėtų pagal įstatymą anksčiau įsteigtas nepriklausomas ir nešališkas teismas pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę;
- (33) atsižvelgiant į Europos tarpvalstybinių asociacijų ne pelno tikslą, jos turėtų turėti galimybę nediskriminuojamos prašyti finansavimo iš viešojo arba privačiojo šaltinio valstybėse narėse, kuriose jos veikia. Neturėtų būti ribojama Europos tarpvalstybinių asociacijų teisė gauti ir teikti finansavimą, išskyrus atvejus, kai apribojimas numatytas teisės aktuose, pateisinamas privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais, tinkamas siekiamo tikslo įgyvendinimui užtikrinti, juo neviršijama to, kas būtina tam tikslui įgyvendinti, ir atitinka Sąjungos teisę;

- (34) siekiant užtikrinti, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos visapusiškai pasinaudotų vidaus rinkos teikiamomis galimybėmis, Europos tarpvalstybinės asociacijos turėtų turėti galimybę teikti ir gauti paslaugas, taip pat prekiauti prekėmis, nesikišant valstybėms narėms. Apribojimais turėtų būti leidžiami tik tuo atveju, jei jie numatyti teisės aktuose, pateisinami privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais, tinkami siekiamo tikslo įgyvendinimui užtikrinti ir jais neviršijama to, kas būtina jam įgyvendinti. Tai neturėtų paveikti kitų Sąjungos aktų nuostatų. Tai turėtų apimti Sąjungos aktų nuostatas, kuriomis sustiprinamos pagrindinės laisvės, tokias kaip nustatytosios Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB⁴¹, kuria užtikrinama įsisteigimo laisvė ir laisvė teikti paslaugas, bei kitų Sąjungos aktų nuostatas, kuriomis reguliuojama konkreti Europos tarpvalstybinių asociacijų vykdoma ekonominė veikla;
- (35) siekiant sukurti tikrą ne pelno asociacijoms skirtą vidaus rinką, būtina panaikinti tam tikrus įsisteigimo laisvės, laisvo paslaugų ir kapitalo judėjimo apribojimus, kurie vis dar taikomi tam tikrų valstybių narių įstatymuose. Todėl valstybės narės neturėtų nustatyti jokių diskriminacinių reikalavimų, grindžiamų Europos tarpvalstybinės asociacijos ar jos vykdomojo organo narių pilietybe, išskyrus šioje direktyvoje numatytus atvejus. Valstybės narės taip pat neturėtų numatyti jokio reikalavimo dėl narių fizinio dalyvavimo posėdyje, kad šis galiotų. Kad Europos tarpvalstybinės asociacijos galėtų naudotis visais vidaus rinkos privalumais, valstybės narės neturėtų reikalauti, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos registruota buveinė būtų toje pačioje valstybėje narėje, kurioje yra jos centrinė administracija arba pagrindinė veiklos vieta. Valstybės narės taip pat neturėtų nustatyti bendrų Europos tarpvalstybinių asociacijų ekonominės veiklos vykdymo draudimų ir neturėtų leisti joms vykdyti ekonominės veiklos tik tuo atveju, jei ji susijusi su Europos tarpvalstybinės asociacijos įstatuose nustatytu tikslu;
- (36) Europos tarpvalstybinę asociaciją įregistravus ji turėtų būti laikoma įsteigta. Kad galėtų būti įregistruota, Europos tarpvalstybinė asociacija turėtų turėti ne mažiau kaip tris narius steigėjus. Galimybę būti Europos tarpvalstybinės asociacijos nariais steigėjais turėtų turėti Sąjungoje įsisteigę ne pelno juridiniai asmenys ir fiziniai asmenys, kurie yra Sąjungos piliečiai arba teisėtai gyvena Sąjungos teritorijoje. Taip pat turėtų būti suteikta galimybė ne pelno asociacijoms būti pertvarkytoms į Europos tarpvalstybinę asociaciją toje pačioje valstybėje narėje;
- (37) siekiant užtikrinti, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos galėtų veikti tarpvalstybiniu mastu, ir laikantis proporcingumo principo, turėtų būti reikalaujama, kad jos užsiregistruotų tik vieną kartą savo buveinės valstybėje narėje, kad įgytų savo juridinio asmens statusą ir teisinį subjektiškumą. Siekiant užtikrinti automatinį šios registracijos pripažinimą visoje Sąjungoje, būtina suderinti registracijos procedūrą. Tai visų pirma susiję su Europos tarpvalstybinės asociacijos registracijos paraiškai reikiamaiais dokumentais ir informacija, taip pat atliktinomis patikromis;
- (38) valstybės narės turėtų turėti teisę reikalauti, kad užsiregistravusi Europos tarpvalstybinė asociacija pateiktų pareiškimą, pateiktų informacijos, prašytų leidimų konkrečiai veiklai vykdyti arba juos gautų tik tuo atveju, kai tokie reikalavimai yra i) taikomi bendrai ir nediskriminuojant, ii) nustatyti teisės aktais, iii) pateisinami privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais, iv) tinkami siekiamo tikslo

⁴¹ 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL L 376, 2006 12 27, p. 36).

įgyvendinimui užtikrinti ir jais neviršijama to, kas būtina jam įgyvendinti. Tokie reikalavimai gali būti susiję, pavyzdžiui, su tam tikrų sektorių, tokių kaip sveikatos priežiūra, ypatumais. Kai valstybės narės numato tokias papildomas procedūras, ši informacija turėtų būti skelbiama viešai, siekiant užtikrinti, kad Europos tarpvalstybinė asociacija galėtų šių reikalavimų laikytis;

- (39) siekiant užkirsti kelią sukčiavimui, svarbu, kad valstybės narės patikrintų Europos tarpvalstybinės asociacijos narių steigėjų ir teisinių atstovų tapatybę. Tapatybės patikrinimas yra ypač svarbus, jei registracijos paraiška teikiama elektroniniu būdu. Dėl skirtingos valstybių narių praktikos konkretūs tapatybės tikrinimo metodai turėtų likti atitinkamos valstybės narės prerogatyva;
- (40) gerbiant įsisteigimo ir asociacijų laisvę, registruoti Europos tarpvalstybinę asociaciją turėtų būti atsisakoma atvejais, kai nesilaikoma šioje direktyvoje nustatytų formaliųjų registracijos reikalavimų, kai paraiška neišsami arba jei įstatuose aprašyti tikslai prieštarauja Sąjungos teisei arba nacionalinei teisei laikantis Sąjungos teisės. Be to, registruoti turi būti atsisakyta, jei paraiška neatitinka šioje direktyvoje nustatytų bazinių Europos tarpvalstybinės asociacijos steigimo reikalavimų, būtent – ne pelno tikslo, minimalaus narių steigėjų skaičiaus ir tarpvalstybinio – veiklos bent dviejose valstybėse narėse ir narių steigėjų, susijusių su bent dviem valstybėmis narėmis – elemento. Bet kokį atsisakymą įregistruoti Europos tarpvalstybinę asociaciją kompetentinga institucija turėtų pateikti raštu ir tinkamai pagrįsti;
- (41) turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų registrą registracijos ir informacijos apie Europos tarpvalstybinę asociaciją tvarkymo ir skelbimo tikslais. Tame registre turėtų būti informacija apie Europos tarpvalstybines asociacijas ir pateiktus dokumentus. Kadangi registre laikoma informacija gali tapti pasenusi, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos praneštų kompetentingai institucijai apie bet kokius su informacija apie Europos tarpvalstybines asociacijas susijusius pokyčius ir kad registre laikoma informacija būtų atnaujinama. Šios direktyvos tikslais valstybėms narėms turėtų būti leidžiama naudotis esamais nacionaliniais registrais. Siekiant užtikrinti skaidrumą, ypač Europos tarpvalstybinės asociacijos narių ir kreditorių atžvilgiu, jei taikoma, Europos tarpvalstybinės asociacijos pažymėjimas, Europos tarpvalstybinės asociacijos likvidavimas ir pabaiga yra informacija, kuri turėtų būti skelbiama viešai ne ilgiau kaip 6 mėnesius po Europos tarpvalstybinės asociacijos pabaigos. Sąveikumo sprendimai, sukurti įgyvendinant pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos viešojo sektoriaus aukšto lygio sąveikumo visoje Sąjungoje priemonės⁴², gali papildomai padėti valstybėms narėms pereiti prie jų registrų tarpvalstybinio sąveikumo. Siekiant užtikrinti, kad informacija apie Europos tarpvalstybinės asociacijos buvimą vis dar būtų prieinama net ir jai baigus veiklą, visi registre saugomi ir laikomi duomenys turėtų būti laikomi 2 metus po pabaigos;
- (42) su šia direktyva susijusiam asmens duomenų tvarkymui, įskaitant asmens duomenų tvarkymą siekiant tvarkyti Europos tarpvalstybinėms asociacijoms ir jų teisiniams atstovams skirtą nacionalinį registrą arba nacionalinius registrus, prieigai prie asmens duomenų tokiuose registruose ir keitimuisi asmens duomenimis pagal šią direktyvą užtikrinant valstybių narių administracinį bendradarbiavimą ir tarpusavio pagalbą, kai taikoma, tam naudojantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu

⁴²

COM(2022)720.

(ES) Nr. 1024/2012⁴³ sukurta Vidaus rinkos informacinė sistema (IMI), ir įrašų saugojimui pagal šią direktyvą taikomi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) 2016/679⁴⁴ ir (ES) 2018/1725⁴⁵;

- (43) kad Europos tarpvalstybinės asociacijos galėtų pasinaudoti visais vidaus rinkos teikiamais privalumais ir kadangi judumo teisės yra tiesiogiai susijusios su vidaus rinkos veikimu ir jam būtinos, Europos tarpvalstybinės asociacijos turėtų turėti galimybę perkelti savo registruotą buveinę iš vienos valstybės narės į kitą. Dėl tokio registruotos buveinės perkėlimo neturėtų būti baigta Europos tarpvalstybinės asociacijos veikla buveinės valstybėje narėje ar kuriamas naujas juridinis asmuo naujojoje buveinės valstybėje narėje, arba neturėtų būti daromas poveikis jokiam iki perkėlimo buvusiam Europos tarpvalstybinės asociacijos turtui arba įsipareigojimams, įskaitant visas sutartyse esančias sąlygas, arba kreditams, teisėms arba pareigoms. Judumo atveju valstybės narės turėtų užtikrinti Europos tarpvalstybinės asociacijos kreditorių, jei jų yra, interesų apsaugą. Siekiant užtikrinti Europos tarpvalstybinės asociacijos darbuotojų apsaugą, turėtų būti reikalaujama, kad Europos tarpvalstybinė asociacija laiku juos informuotų apie bet kokią siūlomą perkėlimą ir leistų jiems išnagrinėti tokio perkėlimo sąlygų projektą. Gali būti taikomos ir kitos su darbuotojų apsauga susijusios Sąjungos ir nacionalinės teisės aktų nuostatos, tokios kaip Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/14/EB⁴⁶;
- (44) kad būtų suderinta Europos tarpvalstybinės asociacijos registruotos buveinės perkėlimo procedūra, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad sprendimą dėl registruotos buveinės perkėlimo priimtų atitinkamos Europos tarpvalstybinės asociacijos sprendimus priimančios organas. Europos tarpvalstybinė asociacija turėtų pateikti prašymą kartu su atitinkamais dokumentais valstybės narės, į kurią ruošiamasi perkelti buveinę, kompetentingai institucijai ir pateikdama perkėlimo prašymą tuo pačiu metu informuoti savo buveinės valstybės narės kompetentingą instituciją. Kai taikytina, siūlomi Europos tarpvalstybinės asociacijos įstatai turėtų būti iš dalies pakeisti atsižvelgiant į valstybės narės, kuriai Europos tarpvalstybinė asociacija pateikia perkėlimo prašymą, nacionalinės teisės reikalavimus. Perkėlus registruotą buveinę, Europos tarpvalstybinė asociacija tampa Europos tarpvalstybine asociacija pagal naujosios buveinės valstybės narės nacionalinę teisę. Dėl šio taikytinos teisės pokyčio, įvykusio dėl registruotos buveinės perkėlimo, siekiant išvengti dubliavimo, naujosios buveinės valstybės narės kompetentinga institucija neturėtų tikrinti jokių elementų, jau patikrintų registruojantis ankstesnėje valstybėje narėje ir suderintų šia direktyva. Valstybės narės, į kurią Europos tarpvalstybinė asociacija ketina perkelti registruotą buveinę, kompetentinga institucija turėtų atmesti perkėlimo prašymą tik tuo atveju, jei nesilaikoma teisės akte, kuriuo į nacionalinę teisę perkeliama ši direktyva, nustatytų

⁴³ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą, kuriuo panaikinamas Komisijos sprendimas 2008/49/EB (OL L 316, 2012 11 14, p. 1).

⁴⁴ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

⁴⁵ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

⁴⁶ 2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/14/EB dėl bendros darbuotojų informavimo ir konsultavimo su jais sistemos sukūrimo Europos bendrijoje. Bendras Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos pareiškimas dėl darbuotojų atstovavimo (OL L 80, 2002 3 23, p. 39).

reikalavimų, ir neturėtų jo atmesti dėl kitų priežasčių. Visų pirma kompetentinga institucija neturėtų atmesti prašymo dėl to, kad jis neatitinka jos nacionalinėje teisėje nustatytų reikalavimų, kurie negalėjo būti pagrindas atsisakyti registruoti pagal 19 straipsnį. Siekiant palengvinti Europos tarpvalstybinės asociacijos registruotos buveinės perkėlimą vidaus rinkoje, naujosios buveinės valstybės narės kompetentinga institucija pagal 21 straipsnio 2 dalį turėtų išduoti atnaujintą pažymėjimą, pritaikydama unikalų registracijos numerį ir valstybės narės, į kurią perkeliama Europos tarpvalstybinės asociacijos buveinė, dviraidį šalies kodą ir registruotos buveinės pašto adresą, taip pat, jei taikytina, bet kuriuos kitus elementus;

- (45) laikantis susirinkimų ir asociacijų laisvės, Europos tarpvalstybinės asociacijos veikla turėtų būti baigta tik jos narių sprendimu arba buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos sprendimu. Jeigu dėl Europos tarpvalstybinės asociacijos pabaigos nusprendžia jos nariai, tas sprendimas turėtų būti priimtas per neeilinį susirinkimą dviem trečdaliais balsų, atstovaujančių ne mažiau kaip pusę visų narių. Europos tarpvalstybinės asociacijos pabaiga gali būti priverstinė Europos tarpvalstybinės asociacijos buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos sprendimu kaip krašutinė priemonė tik tuo atveju, kai Europos tarpvalstybinė asociacija nesilaiko savo ne pelno tikslo, kai jos veikla kelia grėsmę viešajai tvarkai arba kai Europos tarpvalstybinės asociacijos vykdomojo organo nariai buvo nuteisti už itin sunkią nusikalstamą veiką arba, jei nacionalinėje teisėje leidžiama ši galimybė, pati Europos tarpvalstybinė asociacija buvo nuteista už nusikalstamą veiką. Šiuo atveju kompetentinga institucija turėtų pateikti Europos tarpvalstybinei asociacijai oficialų pranešimą apie jai susirūpinimą keliančius klausimus ir išklausti Europos tarpvalstybinę asociaciją, kad šiai būtų suteikta galimybė atsakyti;
- (46) pabaigos atveju Europos tarpvalstybinė asociacija turėtų būti likviduojama. Europos tarpvalstybinės asociacijos likvidavimas turėtų atitikti 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2015/848 dėl nemokumo bylų⁴⁷, kuriuo reikalaujama, kad nemokumo byloms ir jų pasekmėms būtų taikoma valstybės narės, kurios teritorijoje tokia byla iškelta, teisė. Atsižvelgiant į Europos tarpvalstybinės asociacijos ne pelno tikslą, bet koks Europos tarpvalstybinės asociacijos, kurios veikla baigta, turtas turėtų būti perduotas ne pelno subjektui, vykdančiam panašią veiklą kaip veiklą baigusios Europos tarpvalstybinės asociacijos vykdyta veikla, arba perduotas vietos valdžios institucijai, kuri privalo jį panaudoti veiklai, kuri yra panaši į veiklą baigusios Europos tarpvalstybinės asociacijos vykdytą veiklą;
- (47) siekiant Europos tarpvalstybinei asociacijai suteikti galimybę įrodyti, kad ji užsiregistravo vienoje valstybėje narėje, ir toliau palengvinti tarpvalstybines procedūras bei supaprastinti formalumus ir jų sumažinti, galutiniame registracijos proceso etape kompetentingos institucijos turėtų išduoti pažymėjimą (Europos tarpvalstybinės asociacijos pažymėjimą), kuriame būtų nurodyta visa esminė registracijos informacija, įskaitant Europos tarpvalstybinės asociacijos pavadinimą, registruotos buveinės adresą ir teisinių atstovų vardus ir pavardes. Siekiant palengvinti šio pažymėjimo naudojimą įvairiose valstybėse narėse be papildomo pritaikymo ar reikalavimų laikymosi išlaidų, Komisija turėtų nustatyti standartizuotą šablono visomis Sąjungos kalbomis. Todėl, siekiant užtikrinti vienodas šio akto įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai parengti standartizuotą šablono, įskaitant technines šablono specifikacijas. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamas

⁴⁷ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/848 dėl nemokumo bylų, OL L 141, 2015 6 5.

laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁴⁸. Tie įgyvendinimo aktai turėtų būti priimami pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą;

- (48) valstybės narės turėtų apibrėžti ypač sunkaus nusikaltimo sąvoką: ji gali apimti terorizmą, prekybą žmonėmis ir seksualinį moterų ir vaikų išnaudojimą, neteisėtą prekybą narkotikais, neteisėtą prekybą ginklais, pinigų plovimą, korupciją, mokėjimo priemonių klastojimą, kompiuterinius nusikaltimus ir organizuotą nusikalstamumą;
- (49) siekiant suteikti valstybėms narėms galimybę veiksmingai įgyvendinti šios direktyvos teisinės nuostatas dėl administracinio bendradarbiavimo ir palengvinti bendradarbiavimą, valstybės narės turėtų naudotis Vidaus rinkos informacine sistema (IMI). Visų pirma kompetentingos institucijos turėtų naudotis IMI, kad praneštų kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms, kai įsteigiama nauja Europos tarpvalstybinė asociacija, įskaitant atvejus, kai ne pelno asociacija pertvarkoma į Europos tarpvalstybinę asociaciją. Kai kompetentinga institucija gauna registracijos paraišką, ji turėtų naudodamasi IMI susisiekti su valstybės (-ių) narės (-ių), kurioje (-iose) tie dokumentai buvo išduoti, kompetentingomis institucijomis, kad patikrintų, pavyzdžiui, jų teisėtumą. Europos tarpvalstybinės asociacijos registruotos buveinės perkėlimo atveju, naujosios buveinės valstybės narės kompetentinga institucija turėtų pranešti apie šį perkėlimą kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms ir atnaujinti IMI atitinkamą informaciją. Pabaigos – ir savanoriškos, ir priverstinės – atveju kompetentinga institucija taip pat turėtų apie ją pranešti kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms ir atnaujinti IMI atitinkamą informaciją;
- (50) kadangi valstybės narės negali vienos deramai pasiekti šios direktyvos tikslų, t. y. pagerinti vidaus rinkos veikimo pašalinant teisinės ir administracines kliūtis daugiau nei vienoje valstybėje narėje veiklą vykdančioms ne pelno asociacijoms, ir kadangi tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali priimti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (51) vadovaujantis Reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsnio 1 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu, kuris 2023 m. birželio 27 d. pateikė nuomonę,

⁴⁸ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai, OL L 55, 2011 2 28.

1 skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas

Šioje direktyvoje nustatomos priemonės, kuriomis koordinuojamos Europos tarpvalstybinių asociacijų steigimo ir veiklos sąlygos, siekiant palengvinti ne pelno asociacijų veiksmingą naudojimąsi savo teisėmis, susijusiomis su įsisteigimo laisve, laisvu kapitalo judėjimu, laisve teikti ir gauti paslaugas ir laisvu prekių judėjimu vidaus rinkoje.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- (a) buveinės valstybė narė – valstybė narė, kurioje Europos tarpvalstybinė asociacija įsteigia arba į kurią perkelia savo registruotą buveinę;
- (b) priimančioji valstybė narė – valstybė narė, kuri nėra buveinės valstybė narė ir kurioje Europos tarpvalstybinė asociacija vykdo veiklą;
- (c) ne pelno tikslas – Europos tarpvalstybinės asociacijos įstatuose apibrėžtas tikslas, išskirtinai kuriam siekti naudojamas iš asociacijos veiklos, nepriklausomai nuo to, ar ji yra ekonominio pobūdžio, gautas ir jos nariams nepaskirstomas pelnas;
- (d) ne pelno asociacija – pagal nacionalinę teisę įsteigtas juridinis asmuo, kuris grindžiamas naryste, nesiekia pelno ir turi juridinio asmens statusą;
- (e) Europos tarpvalstybinės asociacijos pažymėjimas – buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos išduotas pažymėjimas, kuris yra Europos tarpvalstybinės asociacijos registracijos įrodymas.

3 straipsnis

Europos tarpvalstybinė asociacija

1. Kiekviena valstybė narė savo teisinėje sistemoje nustato Europos tarpvalstybinės asociacijos teisinę formą. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinė asociacija būtų naryste grindžiamas juridinis asmuo, kurį savanorišku susitarimu įsteigia fiziniai asmenys, kurie yra Sąjungos piliečiai arba teisėtai gyvena ES, arba Sąjungoje teisėtai įsisteigę ne pelno juridiniai asmenys, išskyrus:
 - (a) profesines sąjungas, politines partijas, religines organizacijas ir tokių subjektų asociacijas;
 - (b) asmenis, kurie buvo nuteisti už tokias nusikalstamas veikas kaip pinigų plovimas, susiję pirminiai nusikaltimai arba terorizmo finansavimas;

- (c) asmenis, kuriems taikomos priemonės, kuriomis dėl pinigų plovimo, susijusių pirminių nusikaltimų arba terorizmo finansavimo draudžiama jų veikla valstybėje narėje.
2. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos tikslas nėra pelno siekimas ir kad visas Europos tarpvalstybinės asociacijos pelnas būtų naudojamas vien jos įstatuose aprašytiems tikslams siekti, jo nepaskirstant jos nariams.
 3. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinė asociacija vykdytų arba savo įstatuose nurodytų tikslą vykdyti veiklą bent dviejose valstybėse narėse ir turėtų narių steigėjų, susijusių ne mažiau kaip dviem valstybėmis narėmis remiantis jų pilietybe ar teisėta gyvenamąja vieta fizinių asmenų atveju arba remiantis jų registruotos buveinės vieta juridinių asmenų atveju.
 4. Valstybės narės užtikrina, kad prieš Europos tarpvalstybinės asociacijos pavadinimą arba po jo būtų santrumpa „ECBA“.
 5. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos registruota buveinė būtų Sąjungoje.

4 straipsnis

Europos tarpvalstybinės asociacijoms taikytinos taisyklės

1. Visais šia direktyva derinamais klausimais valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinė asociacija būtų reglamentuojama priemonėmis, kuriomis ši direktyva perkeliama į valstybės narės, kurioje ji registruota arba veikia, nacionalinę teisę.
2. Kitais klausimais, susijusiais su Europos tarpvalstybinių asociacijų steigimu arba veikla, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos būtų taikomos nacionalinės taisyklės, taikomos panašiausiai ne pelno asociacijai nacionalinėje teisėje.
3. Pagal šią direktyvą Europos tarpvalstybinės asociacijos taikomos taisyklės nedaro poveikio valstybių narių viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo sumetimais priimtoms priemonėms, kuriomis siekiama užkirsti kelią netinkamo ne pelno asociacijų naudojimo rizikai ir užtikrinti tam tikro kapitalo judėjimo skaidrumą, kai to reikalaujama pagal Sąjungos teisę arba nacionalinę teisę laikantis Sąjungos teisės.
4. Ne vėliau kaip [dveji metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos] kiekviena valstybė narė savo vidaus teisinėje sistemoje nustato panašiausią ne pelno asociacijos teisinę formą, nurodytą šio straipsnio 2 dalyje, ir apie ją bei apie tai teisinei formai taikomas nacionalines taisykles praneša Komisijai. Valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai apie visus nustatytų teisinių formų pokyčius ir apie visus joms taikomų taisyklių pokyčius. Valstybės narės ir Komisija šioje dalyje nurodytą pranešamą informaciją skelbia viešai.

5 straipsnis

Juridinio asmens statusas ir teisinis subjektiškumas

1. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinė asociacija įgytų juridinio asmens statusą ir teisinį subjektiškumą ją įregistravus pagal 19 straipsnį. Valstybės

narės pripažįsta kitoje valstybėje narėje įregistruotą Europos tarpvalstybinių asociacijų juridinio asmens statusą ir teisinį subjektiškumą, nereikalaudamos jokios tolesnės registracijos.

2. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinė asociacija turėtų teisę sudaryti sutartis ir atlikti teisinius veiksmus, būti teismo proceso šalimi, turėti kilnojamojo ir nekilnojamojo turto, vykdyti ekonominę veiklą, įdarbinti darbuotojus, gauti ir rinkti dovanas ir bet kokios rūšies kitas lėšas iš bet kokio teisėto šaltinio ir jomis disponuoti, dalyvauti viešuosiuose konkursuose ir teikti paraiškas dėl viešojo finansavimo.

6 straipsnis

Įstatai

1. Išskyrus šio straipsnio 2 dalyje ir 3, 7 ir 8 straipsniuose nustatytas taisykles, buveinės valstybė narė nenustato taisyklių, ribojančių Europos tarpvalstybinės asociacijos teisę apibrėžti savo veiklos taisykles, įskaitant vidaus valdymo ir valdymo struktūrų taisykles, išskyrus atvejus, kai ribojamosios taisyklės yra:
 - (a) nustatytos teisės aktuose;
 - (b) pateisinamos privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais;
 - (c) tinkamos siekiamo tikslo įgyvendinimui užtikrinti ir jomis nevirsijama to, kas būtina jam įgyvendinti.
2. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos įstatuose būtų pateikiama tokia informacija:
 - (a) Europos tarpvalstybinės asociacijos pavadinimas;
 - (b) išsamus jos tikslų aprašymas ir teiginys apie jos ne pelno tikslą;
 - (c) narių steigėjų vardai ir pavardės bei adresai, jei jie yra fiziniai asmenys, ir narių steigėjų teisinių atstovų vardai ir pavardės bei narių steigėjų registruota buveinė, jei jie yra juridiniai asmenys;
 - (d) jei narys steigėjas yra juridinis asmuo, išsamus jo įstatų aprašymas ir išsamus jo ne pelno tikslo aprašymas;
 - (e) Europos tarpvalstybinės asociacijos registruotos buveinės adresas;
 - (f) Europos tarpvalstybinės asociacijos turtas jos registracijos momentu;
 - (g) narių priėmimo, pašalinimo ir atsistatydinimo sąlygos ir tvarka;
 - (h) narių teisės ir pareigos;
 - (i) nuostatos, kuriomis reglamentuojama sprendimus priimančio organo ir vykdomojo organo sudėtis, veikimas, įgaliojimai ir atsakomybė;
 - (j) nuostatos, kuriomis reglamentuojamas vykdomojo organo narių skyrimas, atleidimas iš pareigų, įgaliojimai ir atsakomybė;
 - (k) sprendimus priimančiam organui taikomi daugumos ir kvorumo reikalavimai;
 - (l) įstatų keitimo tvarka;
 - (m) Europos tarpvalstybinės asociacijos veiklos trukmė, jei jos veiklos trukmė yra ribota;

(n) Europos tarpvalstybinės asociacijos turto perleidimo būdas pabaigos atveju.

7 straipsnis

Valdymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos turėtų sprendimus priimančią organą ir vykdomąjį organą.
2. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos vykdomojo organo nariais galėtų būti tik fiziniai asmenys, kurie yra Sąjungos piliečiai arba teisėtai gyvena Sąjungoje, ir Sąjungoje įsisteigę ne pelno juridiniai asmenys per savo atstovus. Europos tarpvalstybinės asociacijos vykdomąjį organą sudaro ne mažiau kaip trys asmenys.
3. Valstybės narės užtikrina, kad vykdomojo organo nariais arba juridinio asmens, kuris yra vykdomojo organo narys, atstovais nebūtų fiziniai asmenys, nuteisti už itin sunkią nusikalstamą veiką.

8 straipsnis

Narystė

1. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienas Europos tarpvalstybinės asociacijos narys turėtų vieną balsą.
2. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos nariai nebūtų asmeniškai atsakingi už Europos tarpvalstybinės asociacijos veiksmus ar neveikimą.

2 skyrius

Teisės ir draudžiami apribojimai

9 straipsnis

Vienodas traktavimas

Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad bet koku jų veiklos aspektu Europos tarpvalstybinės asociacijos nebūtų traktuojamos mažiau palankiai nei pagal 4 straipsnio 4 dalį nustatyta ne pelno asociacija nacionalinėje teisėje.

10 straipsnis

Nediskriminavimas

Valstybės narės užtikrina, kad šios direktyvos taikymo srityje valdžios institucijos nediskriminuotų jokios grupės ar asmens jokių pagrindų, pavyzdžiui, dėl gimimo, amžiaus, odos spalvos, biologinės ir socialinės lyties, seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės, sveikatos būklės, imigracijos ar gyventojo statuso, genetinių ypatybių, kalbos, nacionalinės,

etninės ar socialinės kilmės, politinių ar kitokių pažiūrų, fizinės ar psichinės negalios, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, rasės, religijos ar tikėjimo ar kitokio statuso.

11 straipsnis

Teisminė peržiūra

Valstybės narės užtikrina, kad pagal Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį visiems kompetentingų institucijų jų teritorijoje sprendimams, darantiems poveikį Europos tarpvalstybinių asociacijų teisėms ir pareigoms arba kitų su Europos tarpvalstybinių asociacijų veikla susijusių asmenų teisėms ir pareigoms, būtų taikoma veiksminga teisminė peržiūra.

12 straipsnis

Viena registracija

1. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos užsiregistruoti būtų reikalaujama tik vieną kartą. Registracija vykdoma pagal 18 ir 19 straipsnius.
2. Valstybės narės nereikalauja, kad įregistruotos Europos tarpvalstybinės asociacijos pateiktų pareiškimą, pateiktų informacijos arba prašytų leidimų konkrečiai veiklai vykdyti arba juos gautų, nebent tokie reikalavimai yra:
 - (a) nustatyti teisės aktuose;
 - (b) pateisinami privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais;
 - (c) tinkami siekiamo tikslo įgyvendinimui užtikrinti ir jais neviršijama to, kas būtina jam įgyvendinti.
3. 1 dalis nedaro poveikio reikalavimams pateikti pareiškimą, pateikti informacijos, prašyti leidimų konkrečiai veiklai vykdyti arba juos gauti, nustatytiems Sąjungos teisėje arba nacionalinėse nuostatose, kuriomis įgyvendinama Sąjungos teisė.

13 straipsnis

Finansavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad nepriklausomai nuo registracijos valstybės narės ir laikantis bendrųjų ES teisės principų Europos tarpvalstybinė asociacija turėtų laisvą ir nediskriminacinę prieigą prie finansavimo iš viešojo šaltinio.
2. Valstybės narės nenustato jokių Europos tarpvalstybinės asociacijos galimybės teikti ar gauti finansavimą, įskaitant dovanas, iš jokio teisėto šaltinio apribojimų, išskyrus atvejus, kai tokie apribojimai yra:
 - (a) nustatyti teisės aktuose;
 - (b) pateisinami privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais;
 - (c) tinkami siekiamo tikslo įgyvendinimui užtikrinti ir jais neviršijama to, kas būtina jam įgyvendinti.

14 straipsnis

Paslaugų teikimas ir prekyba prekėmis

1. Valstybės narės užtikrina, kad laikydamosi ES teisės Europos tarpvalstybinės asociacijos galėtų laisvai įsisteigti, teikti ir gauti paslaugas ir naudotis laisvu prekių judėjimu vidaus rinkoje.
2. Nedarant poveikio kitų Sąjungos teisės aktų nuostatoms, valstybės narės nenustato jokių 1 dalyje nurodytos veiklos apribojimų, nebent tokie apribojimai yra:
 - (a) nustatyti teisės aktuose;
 - (b) pateisinami privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais;
 - (c) tinkami siekiamo tikslo įgyvendinimui užtikrinti ir jais neviršijama to, kas būtina jam įgyvendinti.

15 straipsnis

Draudžiami apribojimai

Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinei asociacijai nebūtų taikomi jokie iš šių reikalavimų:

- (a) reikalavimai, tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su fizinių asmenų, kurie yra Europos tarpvalstybinės asociacijos arba jos vykdomojo organo nariai, pilietybe arba gyvenamąja vieta, išskyrus šioje direktyvoje numatytus atvejus;
- (b) reikalavimas dėl Europos tarpvalstybinės asociacijos, jos vykdomojo organo arba sprendimus priimančio organo narių fizinio dalyvavimo susirinkime, kad šis galėtų;
- (c) reikalavimas, kad jos centrinė administracija arba pagrindinė veiklos vieta būtų toje pačioje valstybėje narėje kaip jos registruota buveinė;
- (d) reikalavimas, pagal kurį buveinės valstybė narė kitoje valstybėje narėje registruotos Europos tarpvalstybinės asociacijos pripažinimui taiko abipusiškumo sąlygą jos Europos tarpvalstybinių asociacijų toje kitoje valstybėje narėje pripažinimo atžvilgiu;
- (e) reikalavimas, kad Europos tarpvalstybinė asociacija būtų buvusi registruota buveinės valstybėje narėje tam tikrą laikotarpį, kad ji galėtų veikti priimančiojoje valstybėje narėje;
- (f) reikalavimas gauti valstybės narės institucijos leidimą arba pritarimą kaip sąlyga, kad būtų galima gauti dovanas iš Sąjungoje esančio šaltinio;
- (g) toliau išvardyti nuolatinės arba retkarčiais vykdomos ekonominės veiklos vykdymo apribojimai:
 - i) bendrieji draudimai vykdyti ekonominę veiklą;
 - ii) leidimas Europos tarpvalstybinėms asociacijoms vykdyti ekonominę veiklą tik tuo atveju, jei tokia veikla yra susijusi su jų įstatuose aprašytais tikslais;
 - iii) reikalavimas, kad ekonominės veiklos vykdymas nebūtų pirminis Europos tarpvalstybinės asociacijos tikslas arba veikla.

3 skyrius

Steigimas ir registracija

16 straipsnis

Steigimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinė asociacija būtų laikoma įsteigta ją įregistravus.
2. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinė asociacija turėtų ne mažiau kaip tris narius steigėjus.
3. Valstybės narės užtikrina, kad nariai steigėjai pareikštų savo ketinimą įsteigti Europos tarpvalstybinę asociaciją rašytiniu tarpusavio susitarimu arba Europos tarpvalstybinės asociacijos steigiamajame susirinkime sudarytu susitarimu, kuris įtraukiamas į rašytinį protokolą; tuo tikslu nariai steigėjai tokį susitarimą arba protokolą tinkamai pasirašo.

17 straipsnis

Ne pelno asociacijų pertvarkymas į Europos tarpvalstybinę asociaciją

1. Valstybės narės užtikrina, kad Sąjungoje įsisteigusios ne pelno asociacijos galėtų būti pertvarkomos į Europos tarpvalstybinę asociaciją toje pačioje valstybėje narėje.
2. Valstybės narės užtikrina, kad bet kokiam pertvarkymui pritartų pertvarkomo subjekto sprendimus priimantis organas.
3. Valstybės narės užtikrina, kad dėl pertvarkymo ne pelno asociacija, kuri pertvarkoma, nebaigtų veiklos arba kad dėl jo nebūtų prarastas arba laikinai nutrauktas jos juridinio asmens statusas.
4. Valstybės narės užtikrina, kad visas turtas ir įsipareigojimai būtų perduoti įsteigtaij naujai Europos tarpvalstybinei asociacijai.
5. Valstybės narės užtikrina, kad pertvarkymas įsigaliotų pagal 19 straipsnį įregistravus įsteigtą naują Europos tarpvalstybinę asociaciją.
6. Valstybės narės užtikrina, kad įrašas apie pertvarkytą ne pelno asociaciją būtų pašalintas iš visų registų.

18 straipsnis

Registracijos paraiška

1. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos registracijos paraiška būtų pateikta valstybės narės, kurioje Europos tarpvalstybinė asociacija ketina turėti savo registruotą buveinę, kompetentingai institucijai. Prie paraiškos turi būti pridėti toliau išvardyti dokumentai ir informacija, pateikti tos valstybės narės oficialiąja kalba arba bet kuria kita kalba, leidžiama pagal tos valstybės narės teisę:
 - (a) Europos tarpvalstybinės asociacijos pavadinimas;

- (b) Europos tarpvalstybinės asociacijos įstatai;
- (c) numatomos registruotos buveinės pašto adresas ir elektroninio pašto adresas;
- (d) asmenų, įgaliotų atstovauti Europos tarpvalstybinei asociacijai santykiuose su trečiosiomis šalimis ir teismo procesuose, vardai ir pavardės bei adresai, taip pat visa kita informacija, pagal taikomą nacionalinę teisę būtina jų tapatybei nustatyti, nurodant, ar tie asmenys gali atstovauti Europos tarpvalstybinei asociacijai vieni, ar privalo veikti bendrai;
- (e) Europos tarpvalstybinės asociacijos narių steigėjų tinkamai pasirašytas narių steigėjų rašytinis susitarimas arba steigiamojo susirinkimo protokolas, kuriame pateikiamas toks susitarimas, arba 17 straipsnyje nurodytas sprendimas dėl pertvarkymo;
- (f) vykdomojo organo narių pareiškimas, kad iš jų nebuvo atimta teisė būti ne pelno asociacijų arba bendrovių panašių organų valdybos nariais.

Valstybės narės nereikalauja kitų dokumentų arba informacijos nei išvardyti šioje dalyje.

2. Nepaisant 3 dalies, valstybės narės užtikrina, kad registracijos tikslais paraiška būtų laikoma išsamia, kai joje yra 1 dalyje nustatyti dokumentai ir informacija.
3. Nukrypstant nuo 1 dalies antros pastraipos, valstybės narės gali priimti taisykles, pagal kurias kompetentinga institucija rašytiniu sprendimu, skirtu 18 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytam atstovauti Europos tarpvalstybinei asociacijai įgaliotam asmeniui, gali prašyti dokumentų arba informacijos, kurie papildytų nurodytuosius 1 dalyje, jei tokie dokumentai arba informacija yra būtini, išdėstydama tinkamai pagrįstą susirūpinimą, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos įstatuose aprašyti tikslai prieštarautų Sąjungos teisei arba nacionalinės teisės nuostatomis laikantis Sąjungos teisės.
4. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos registracijos paraiška galėtų būti pateikiama internetu.

19 straipsnis

Registracijos procedūra

1. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinė asociacija būtų įregistruota per 30 dienų nuo išsamios paraiškos pateikimo ir kad registracija galėtų visoje Sąjungoje.
2. Valstybės narės užtikrina, kad buveinės valstybės narės kompetentinga institucija nedelsdama praneštų visų kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms apie bet kokią naują Europos tarpvalstybinės asociacijos registracijos atvejį.
3. Kai registracijos tikslais pateikta informacija yra neišsami arba joje yra akivaizdžių klaidų, kompetentinga institucija paprašo Europos tarpvalstybinės asociacijos per pagrįstą laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis kaip 15 dienų nuo dienos, kurią kompetentinga institucija susisiečia su 18 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytu atstovauti Europos tarpvalstybinei asociacijai įgaliotu asmeniu, papildyti arba ištaisyti pateiktą informaciją.

4. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, valstybės narės užtikrina, kad gavusi išsamią paraišką pagal šio straipsnio 1 dalį kompetentinga institucija patikrintų Europos tarpvalstybinės asociacijos registracijos paraišką ir ją atmestų tik tokiais atvejais:
- (a) paraiška neatitinka 3 straipsnyje nustatytų reikalavimų;
 - (b) paraiška neišsami arba nebuvo ištaisyta per šio straipsnio 3 dalyje nustatytą laikotarpį;
 - (c) nebuvo galima patikrinti Europos tarpvalstybinės asociacijos teisinių atstovų tapatybės arba nustatyta, kad ji buvo suklastota;
 - (d) priėmusi 18 straipsnio 3 dalyje nurodytą sprendimą ir įvertinusi atsiliepiant į tą sprendimą pateiktus visus dokumentus ir informaciją, kompetentinga institucija nustato, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos įstatuose aprašyti tikslai prieštarautų Sąjungos teisei arba nacionalinės teisės nuostatoms laikantis Sąjungos teisės;
 - (e) kuris nors 18 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytas atstovauti Europos tarpvalstybinei asociacijai įgaliotas asmuo arba kuris nors vykdomojo organo narys buvo nuteistas už itin sunkią nusikalstamą veiką.
- Sprendimas dėl atsisakymo įregistruoti pateikiamas raštu, yra tinkamai pagrįstas ir skirtas 18 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytam atstovauti Europos tarpvalstybinei asociacijai įgaliotam asmeniui.
5. Jeigu kompetentinga institucija nusprendžia atmesti paraišką arba nepriima sprendimo per 30 dienų nuo išsamios paraiškos pateikimo, valstybės narės užtikrina, kad šiam sprendimui arba jo nebuvimui būtų taikoma veiksminga teisminė peržiūra.

20 straipsnis

Registras

1. Kiekviena valstybė narė nustato registrą Europos tarpvalstybinių asociacijų registracijos pagal 19 straipsnį tikslais.
2. Valstybės narės užtikrina, kad registre būtų saugomi ir atnaujinami šie dokumentai ir informacija:
 - (a) Europos tarpvalstybinės asociacijos įstatai;
 - (b) Europos tarpvalstybinės asociacijos pažymėjimo kopija pagal 21 straipsnį;
 - (c) asmenų, įgaliotų atstovauti Europos tarpvalstybinei asociacijai santykiuose su trečiosiomis šalimis ir teismo procesuose, vardai ir pavardės bei adresai, taip pat visa kita informacija, pagal taikomą nacionalinę teisę būtina jų tapatybei nustatyti, nurodant, ar tie asmenys gali atstovauti Europos tarpvalstybinei asociacijai vieni, ar privalo veikti bendrai;
 - (d) Europos tarpvalstybinės asociacijos likvidavimas ir pabaiga.
3. Valstybės narės užtikrina, kad įregistruotos Europos tarpvalstybinės asociacijos praneštų savo buveinės valstybės narės kompetentingai institucijai apie registre laikomos informacijos pokyčius per 30 dienų nuo tokio pokyčio.
4. Valstybė narė užtikrina, kad internetinėje registro versijoje būtų viešai skelbiama ši informacija:

- (a) pagal 21 straipsnį išduotas Europos tarpvalstybinės asociacijos pažymėjimas;
 - (b) Europos tarpvalstybinės asociacijos likvidavimas;
 - (c) Europos tarpvalstybinės asociacijos pabaiga.
5. Valstybės narės užtikrina, kad 4 dalyje nurodyti dokumentai ir informacija nebūtų viešai skelbiami ilgiau kaip 6 mėnesius po Europos tarpvalstybinės asociacijos pabaigos.
6. Valstybės narės užtikrina, kad po Europos tarpvalstybinės asociacijos pabaigos asmens duomenys registre nebūtų paliekami ilgiau kaip 2 metus.

21 straipsnis

Europos tarpvalstybinės asociacijos pažymėjimo turinys

1. Valstybė narė užtikrina, kad per 5 dienas nuo Europos tarpvalstybinės asociacijos įregistravimo kompetentingos institucijos tiek skaitmeniniu būdu, tiek popierine forma išduotų Europos tarpvalstybinės asociacijos pažymėjimą. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos pažymėjimas būtų pripažįstamas kaip Europos tarpvalstybinės asociacijos registracijos įrodymas. Europos tarpvalstybinės asociacijos pažymėjime pateikiama tokia informacija:
- (a) unikalus Europos tarpvalstybinės asociacijos registracijos numeris ir buveinės valstybės narės dviraidsis šalies kodas;
 - (b) Europos tarpvalstybinės asociacijos registracijos data;
 - (c) Europos tarpvalstybinės asociacijos registruotos buveinės bet kokio perkėlimo data;
 - (d) Europos tarpvalstybinės asociacijos pavadinimas;
 - (e) Europos tarpvalstybinės asociacijos registruotos buveinės pašto adresas ir elektroninio pašto adresas;
 - (f) Europos tarpvalstybinės asociacijos įstatuose nustatyti tikslai.
2. Gavus pranešimą iš 18 straipsnio 1 dalies d punkte nurodyto atstovauti Europos tarpvalstybinei asociacijai įgalioto asmens, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija pasikeitė, valstybės narės per 5 dienas nuo pranešimo apie tuos pokyčius tiek skaitmeniniu būdu, tiek popierine forma išduoda atnaujintą Europos tarpvalstybinės asociacijos pažymėjimą.
- (2) Kad būtų palengvintas Europos tarpvalstybinės asociacijos pažymėjimo naudojimas visose valstybėse narėse, suderintas jo formatas ir sumažinta tiek valstybių narių kompetentingoms institucijoms, tiek Europos tarpvalstybinėms asociacijoms tenkanti administracinė našta, Komisija įgyvendinimo aktu nustato Europos tarpvalstybinės asociacijos pažymėjimo šabloną ir jo technines specifikacijas. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 30 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4 skyrius

Judumas

22 straipsnis

Registruotos buveinės perkėlimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinė asociacija turėtų teisę perkelti savo registruotą buveinę iš vienos valstybės narės į kitą.
2. Valstybės narės užtikrina, kad dėl 1 dalyje nurodyto perkėlimo Europos tarpvalstybinė asociacija nebaigtų veiklos arba kad nebūtų kuriamas naujas juridinis asmuo valstybėje narėje, į kurią perkeliama jos buveinė. Valstybės narės užtikrina, kad registruotos buveinės perkėlimas nedarytų poveikio iki perkėlimo buvusiam jokiam Europos tarpvalstybinės asociacijos turtui ar įsipareigojimams, įskaitant visas sutartyse esančias sąlygas, arba kreditams, teisėms ir pareigoms.
3. Valstybės narės užtikrina, kad perkėlimas įsigaliotų Europos tarpvalstybinės asociacijos registracijos buveinės valstybėje narėje, į kurią ji perkeliama, dieną.
4. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, valstybės narės užtikrina, kad valstybės narės, į kurią Europos tarpvalstybinė asociacija ketina perkelti savo registruotą buveinę, kompetentinga institucija perkėlimo neleistų bet kuriuo iš šių atvejų:
 - (a) kai Europos tarpvalstybinė asociacija neatitinka 3 straipsnio 1, 2 arba 3 dalies reikalavimų;
 - (b) kai buvo priimtas 24 straipsnio 2 dalyje nurodytas sprendimas arba buvo pateiktas 25 straipsnio 3 dalyje nurodytas pagrįstas pranešimas;
 - (c) kai vykdoma nemokumo procedūra;
 - (d) kai dėl 18 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytų atstovauti Europos tarpvalstybinei asociacijai įgaliotų asmenų, bet kurio vykdomojo organo nario arba pačios Europos tarpvalstybinės asociacijos, jei tokia galimybė numatyta nacionalinėje teisėje, atžvilgiu vyksta procedūra dėl itin sunkios nusikalstamos veikos ankstesnėje buveinės valstybėje narėje.

23 straipsnis

Registruotos buveinės perkėlimo procedūra

1. Nedarant poveikio jokioms galiojančioms nuostatomis, kurios yra palankesnės darbuotojams remiantis nacionaline arba Sąjungos teise, valstybės narės užtikrina, kad norinčios perkelti savo registruotą buveinę Europos tarpvalstybinės asociacijos darbuotojai būtų informuojami apie galimą perkėlimą ir turėtų teisę likus pakankamai laiko – ne mažiau kaip vienam mėnesiui iki 2 dalyje nurodyto neeilinio susirinkimo – išnagrinėti 2 dalyje nurodyto sprendimo, kuriuo pritariama registruotos buveinės perkėlimui, projektą.
2. Valstybės narės užtikrina, kad registruotos buveinės perkėlimą turėtų patvirtinti Europos tarpvalstybinės asociacijos sprendimus priimančias organas neeiliniame

susirinkime. Tas sprendimas turi būti priimtas dviem trečdaliais balsų, atstovaujančių ne mažiau kaip pusei visų narių.

3. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos sprendimus priimančias organas pateiktų registruotos buveinės perkėlimo prašymą valstybės narės, į kurią asociacija ketina perkelti savo registruotą buveinę, kompetentingai institucijai ir apie tą prašymą informuotų savo buveinės valstybės narės kompetentingą instituciją. Prašyme pateikiama tokia informacija:
 - (a) Europos tarpvalstybinės asociacijos sprendimus priimančio organo sprendimas, kuriuo pritariama perkėlimui;
 - (b) Europos tarpvalstybinės asociacijos pažymėjimas;
 - (c) siūlomas Europos tarpvalstybinės asociacijos registruotos buveinės adresas valstybėje narėje, į kurią ji perkeliama;
 - (d) Europos tarpvalstybinės asociacijos įstatai, kuriuose, jei taikoma, nurodomas jos naujas pavadinimas;
 - (e) siūloma perkėlimo data;
 - (f) ataskaita, kurioje paaiškinamos kreditoriams ir darbuotojams skirtos apsaugos priemonės, jei taikoma pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę.
4. Valstybės narės gali priimti taisykles, pagal kurias valstybės narės, į kurią Europos tarpvalstybinė asociacija nori perkelti savo registruotą buveinę, kompetentinga institucija rašytiniu sprendimu, skirtu 18 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytam atstovauti Europos tarpvalstybinei asociacijai įgaliotam asmeniui, gali prašyti dokumentų arba informacijos, kurie papildytų nurodytuosius 3 dalyje, išdėstydama tinkamai pagrįstą susirūpinimą, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos įstatuose aprašyti tikslai prieštarautų tos valstybės narės nacionalinės teisės nuostatoms, jei tie dokumentai arba informacija yra būtini tam klausimui įvertinti.
5. Valstybės narės užtikrina, kad valstybės narės, į kurią Europos tarpvalstybinė asociacija ketina perkelti savo registruotą buveinę, kompetentinga institucija būtų įgaliota priimti sprendimą dėl perkėlimo prašymo. Ta kompetentinga institucija turi teisę atmesti prašymą tik tuo atveju, kai:
 - (a) nesilaikoma šio straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų;
 - (b) į prašymą neįtraukti visi elementai, kurių reikalaujama pagal 3 dalį;
 - (c) susidaro viena iš 22 straipsnio 4 dalyje nurodytų situacijų;
 - (d) priėmusi šioje dalyje nurodytą sprendimą ir įvertinusi atsiliepiant į tą sprendimą pateiktus visus dokumentus ir informaciją, kompetentinga institucija nustato, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos įstatuose aprašyti tikslai prieštarautų nacionalinei teisei laikantis Sąjungos teisės.
6. Kompetentinga institucija priima šio straipsnio 5 dalyje nurodytą sprendimą per 30 dienų nuo 3 dalyje nurodyto registruotos buveinės perkėlimo prašymo gavimo dienos.
7. Nepaisant 6 dalies, valstybės narės užtikrina, kad perkėlimas įvyktų per 30 dienų nuo išsamios paraiškos pateikimo.
8. Kai perkėlimo tikslais pateikta informacija yra neišsami arba joje yra akivaizdžių klaidų, kompetentinga institucija paprašo Europos tarpvalstybinės asociacijos per pagrįstą laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis kaip 15 dienų nuo dienos, kurią

kompetentinga institucija susisieikia su 18 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytu atstovauti Europos tarpvalstybinei asociacijai įgaliotu asmeniu, papildyti arba ištaisyti pateiktą informaciją.

9. Valstybės narės užtikrina, kad naujosios buveinės valstybės narės kompetentinga institucija įregistruotų Europos tarpvalstybinę asociaciją ir atnaujintų Europos tarpvalstybinės asociacijos pažymėjimą – 21 straipsnio 1 dalyje išvardytus elementus.
10. Valstybės narės užtikrina, kad buveinės valstybės narės kompetentinga institucija po registruotos buveinės perkėlimo nedelsdama apie registruotos buveinės perkėlimą praneštų kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms. Gavusi šį pranešimą ankstesnės buveinės valstybės narės kompetentinga institucija pašalina Europos tarpvalstybinę asociaciją iš registro.

5 skyrius

Pabaiga

24 straipsnis

Savanoriška pabaiga

1. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinė asociacija baigtų veiklą tik jos narių sprendimu ir tik šiais atvejais:
 - (a) yra pasiektas Europos tarpvalstybinės asociacijos tikslas;
 - (b) baigėsi laikotarpis, kuriam ji buvo įsteigta;
 - (c) dėl bet kokios priežasties pagal jos įstatus.
2. Valstybės narės užtikrina, kad Europos tarpvalstybinės asociacijos sprendimus priimančias organas turėtų teisę baigti Europos tarpvalstybinės asociacijos veiklą tik dviem trečdaliais balsų, atstovaujančių ne mažiau kaip pusei visų narių, per neeilinį susirinkimą priimtu sprendimu.

Valstybės narės užtikrina, kad likvidavus Europos tarpvalstybinę asociaciją, kaip numatyta 26 straipsnyje, kompetentinga institucija pašalintų Europos tarpvalstybinę asociaciją iš registro tik užbaigus likvidavimą ir kad būtų atitinkamai atnaujinta susijusi informacija IMI.

25 straipsnis

Priverstinė pabaiga

1. Nukrypstant nuo 26 straipsnio 1 dalies, valstybės narės užtikrina, kad priversti Europos tarpvalstybinę asociaciją baigti veiklą galėtų tik buveinės valstybės narės kompetentinga institucija šiame straipsnyje numatytais aplinkybėmis ir sąlygomis.
2. Valstybės narės gali numatyti priverstinę Europos tarpvalstybinės asociacijos pabaigą tik vienos iš šių priežasčių pagrindu:
 - (a) Europos tarpvalstybinės asociacijos ne pelno tikslo nesilaikymas;

- (b) rimta grėsmė viešajai tvarkai arba visuomenės saugumui, kurią kelia Europos tarpvalstybinės asociacijos veikla;
 - (c) nuosprendis dėl Europos tarpvalstybinės asociacijos arba jos vykdomojo organo narių sunkios nusikalstamos veikos.
3. Jeigu kompetentingai institucijai kyla abejonių, kad yra viena iš šio straipsnio 2 dalyje nurodytų priežasčių, ji raštu pateikia Europos tarpvalstybinei asociacijai pagrįstą pranešimą apie jai susirūpinimą keliančius klausimus ir suteikia Europos tarpvalstybinei asociacijai pakankamai laiko pateikti į juos atsakymus.
 4. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai kompetentinga institucija, tinkamai išnagrinėjusi Europos tarpvalstybinės asociacijos atsakymus pagal šio straipsnio 3 dalį, nustato, kad Europos tarpvalstybinė asociacija turi baigti veiklą, nes buvo įsitikinta, kad yra viena iš šio straipsnio 2 dalyje nurodytų priežasčių, ji tuo tikslu priima rašytinį sprendimą. Sprendimas baigti Europos tarpvalstybinės asociacijos veiklą gali būti priimtas tik tuo atveju, jei nėra mažiau ribojančių priemonių, kuriomis būtų galima išspręsti kompetentingos institucijos iškeltus susirūpinimą keliančius klausimus.
 5. Valstybės narės užtikrina, kad šio straipsnio 4 dalyje nurodytas sprendimas būtų pagrįstas, jam būtų taikoma veiksminga teisminė peržiūra ir kad jis neišsigaliotų tol, kol vykdoma teisminė peržiūra.
 6. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga institucija informuotų Europos tarpvalstybinę asociaciją apie savo sprendimą ir laiku pašalintų Europos tarpvalstybinę asociaciją iš registro tik įsigaliojus 4 dalyje nurodytam sprendimui ir užbaigus 26 straipsnyje numatytą Europos tarpvalstybinės asociacijos likvidavimą. Kompetentinga institucija praneša valstybių narių kompetentingoms institucijoms atitinkamą informaciją.

26 straipsnis

Likvidavimas pabaigos atveju

1. Valstybės narės užtikrina, kad 24 ir 25 straipsniuose numatyta Europos tarpvalstybinės asociacijos pabaiga apimtų jos likvidavimą.
2. Valstybės narės užtikrina, kad bet koks veiklą baigusios Europos tarpvalstybinės asociacijos turtas, likęs patenkinus galimų kreditorių finansinius interesus, būtų perduotas ne pelno subjektui, vykdančiam panašią veiklą kaip veiklą baigusios Europos tarpvalstybinės asociacijos vykdyta veikla, arba kad turtas būtų perduotas vietos valdžios institucijai, kuri privalo jį panaudoti veiklai, kuri yra panaši į veiklą baigusios Europos tarpvalstybinės asociacijos vykdytą veiklą.

6 skyrius

Taikymas ir administracinis bendradarbiavimas

27 straipsnis

Kompetentingos institucijos

1. Kiekviena valstybė narė paskiria už šios direktyvos taikymą atsakingą kompetentingą instituciją (toliau – kompetentinga institucija).
2. Valstybės narės praneša Komisijai pagal šio straipsnio 1 dalį paskirtų kompetentingų institucijų pavadinimus. Komisija paskelbia paskirtų kompetentingų institucijų sąrašą.
3. Jei taikoma, valstybės narės praneša Komisijai kitų kompetentingų institucijų, kurios įsteigtos arba paskirtos nacionalinių taisyklių, taikomų panašiausiai ne pelno asociacijai jų vidaus teisinėje sistemoje, kaip nustatyta pagal 4 straipsnio 4 dalį, tikslais, pavadinimus ir užduotis.

28 straipsnis

Administracinis bendradarbiavimas

1. Valstybių narių kompetentingos institucijos veiksmingai ir efektyviai viena su kita bendradarbiauja ir viena kitai padeda šios direktyvos nuostatų taikymo tikslais.
2. Kompetentingų institucijų administracinis bendradarbiavimas ir informacijos mainai pagal 17 ir 18 straipsnius, 19 straipsnio 2 ir 4 dalis, 23 straipsnio 5, 6 ir 7 dalis, 24 straipsnio 3 dalį, 25 straipsnio 6 dalį ir 27 straipsnį vykdomas pagal Reglamentą (ES) Nr. 1024/2012.
3. Valstybės narės užtikrina, kad IMI užregistruota informacija būtų atnaujinama, ir informuoja viena kitą apie ankstesnės informacijos, perduotos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1024/2012, pokyčius.

29 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Ne vėliau kaip [septyneri metai po perkėlimo į nacionalinę teisę termino] ir vėliau kas penkerius metus Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę ir taikymo ataskaitą. Tuo tikslu Komisija gali prašyti valstybių narių, kiek įmanoma, skaitmeninėmis priemonėmis pasidalyti suvestiniais duomenimis apie jų teritorijoje registruotas Europos tarpvalstybines asociacijas.

7 skyrius

Baigiamosios nuostatos

30 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – komitetas, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 182/2011 3 straipsnio 2 dalyje.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

31 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos, ne vėliau kaip [2 metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos]. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.
2. Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio formuluotę nustato valstybės narės.
3. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

32 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

33 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. *Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)*

1.4.2. *Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)*

1.4.3. *Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis*

1.4.4. *Veiklos rezultatų rodikliai*

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. *Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį*

1.5.2. *Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmiais.*

1.5.3. *Panašios patirties išvados*

1.5.4. *Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

1.5.5. *Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą*

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

1.7. Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai)

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

- 3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)**
- 3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams**
 - 3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka*
 - 3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas*
 - 3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka*
 - 3.2.3.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai*
 - 3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa*
 - 3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai*
- 3.3. Numatomas poveikis pajamoms**

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl Europos tarpvalstybinių asociacijų

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

Vidaus rinka ir socialinė ekonomika

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

x nauju veiksmu

“ nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai⁴⁹

“ esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

“ vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

Bendrasis šios iniciatyvos tikslas – pagerinti vidaus rinkos veikimą pašalinant administracines ir reguliavimo kliūtis tarpvalstybiniu mastu veikiančioms ne pelno asociacijoms, kad būtų išnaudotas visas jų potencialas kurti ekonominę ir visuomeninę naudą ES.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

1 konkretus tikslas

Pagerinti ne pelno asociacijos galimybes pasiekti, kad jos juridinio asmens statusas būtų pripažintas kitose valstybėse narėse, taip užtikrinant vienodą traktavimą vidaus rinkoje.

2 konkretus tikslas

Sumažinti reguliavimo formalumų, taikomų daugiau nei vienoje valstybėje narėje veiklą vykdančioms ne pelno asociacijoms.

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Politiniais veiksmais ES lygmeniu būtų sumažinta esamų kliūčių ne pelno asociacijų tarpvalstybinei veiklai ir judumui ES. Numatomas toliau nurodytas poveikis.

Valstybėms narėms

Dėl pakeitimų nacionaliniu lygmeniu nustatant šią naują teisinę formą, skirtą tarpvalstybiniams tikslams, kompetentingos institucijos patirs įvairių prisiderinimo ir reikalavimų laikymosi išlaidų ir (arba) administracinės naštos. Šios išlaidos ir našta gali skirtis priklausomai nuo šių pokyčių masto.

⁴⁹

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

Tarpvalstybiniu mastu veikiančios ne pelno asociacijos šiuo metu turi registruotis arba kurti antrinę buveinę tose valstybėse narėse, į kurias jos pageidauja plėsti veiklą, taip pat priklausomai nuo jų veiklos srities. Tikimasi, kad pasiūlymu šis reikalavimas dėl įsisteigimo ir juridinio asmens statuso bei teisinio subjektiškumo pripažinimo bus panaikintas, todėl ilgainiui sumažės valdžios institucijoms tenkanti našta. Trumpuoju laikotarpiu, nustatius naująją teisinę formą, kompetentingos institucijos turės susipažinti su naująja sistema ir užtikrinti tinkamą registraciją.

Vienkartinės registracijos procedūros ir registrų pritaikymo išlaidos priklauso nuo poreikio pritaikyti dabartinius registrus arba sukurti naują (internetinį) registrą. Valstybės narės galės lanksčiai spręsti, ar pritaikyti esamus, ar sukurti naujus registrus, o sukurtos naujos teisinės formos atveju jos turės pasiūlyti registracijos internetu galimybę. Atkreiptinas dėmesys, kad valstybėse narėse, kuriose nėra sukurto specialaus asociacijų registro, esama kitų mechanizmų (arba jie gali būti naudojami), kuriais galima užtikrinti, kad ne pelno asociacijos galėtų užsiregistruoti. Atlikus poveikio vertinimą, kuriuo grindžiamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, matyti, kad numatomos papildomos vienkartinės prisitaikymo išlaidos gali siekti vidutiniškai iki 100 000 EUR vienos valstybės narės atveju. Todėl ši našta nelaikoma itin didele, nes įgyvendinus šiuos prisiderinimo veiksmus valdžios institucija turėtų grįžti prie įprastos veiklos. Tad didelės papildomos metinės einamosios išlaidos nenumatomos.

Tose valstybėse narėse, kuriose reikia sukurti, pertvarkyti registrus arba sukurti naują registracijos galimybę esamame registre, būtų rekomenduotina skatinti skaitmeninius registrus. Remiantis žinomais atvejais, atliekant poveikio vertinimą apskaičiuota, kad (darant prielaidą, kad registras jau yra) registracijos internetu priemonės išlaidos yra nuo 42 000 iki 270 000 EUR. Trumpuoju ir vidutiniu laikotarpiu gali būti reikalaujama, kad kompetentingos institucijos investuotų į tokių priemonių įsigijimą ir pritaikytų procesus, įskaitant darbuotojų mokymą. Nustatyta, kad valstybių narių skaitmeninių registrų pritaikymo ir metinės priežiūros išlaidos nėra didelės.

Šiuo pasiūlymu taip pat skatinamos priemonės, kuriomis užtikrinamas nacionalinių registrų sąveikumas su esamomis ES lygmens priemonėmis, tokiomis kaip bendrieji skaitmeniniai vartai, kad būtų galima automatiškai gauti duomenis ir jais keistis, ir (arba) sutartų minimaliųjų standartų, kad būtų užtikrintas duomenų palyginamumas, bei Vidaus rinkos informacinės sistemos (IMI), kad būtų skatinamas kompetentingų institucijų administracinis bendradarbiavimas, naudojimas.

Galiausiai valstybės narės turėtų vykdyti informuotumo didinimo veiklą, kad didėtų naujosios teisinės formos žinomumas nacionaliniu lygmeniu.

Europos Komisijai

Apskaičiuota, kad Europos Komisijos išlaidos, susijusios su informacijos rinkimu ir papildymu bendruosiuose skaitmeniniuose vartuose ir (arba) portale „Your Europe“, bus 300 000 EUR vienkartinių papildomų išlaidų (Bendrosios rinkos programa), susijusių su ne pelno asociacijų informacijos įtraukimu, ir 100 000 EUR metinių priežiūros išlaidų.

Europos Komisija taip pat turės biudžete numatyti išlaidas, būtinas Vidaus rinkos informacinei sistemai pritaikyti, kad būtų sudarytos sąlygos šiame pasiūlyme numatytam valstybių narių kompetentingų institucijų administraciniam bendradarbiavimui. Apskaičiuota, kad tokios išlaidos sudarys 125 000 EUR per metus (Bendrosios rinkos programa).

Ne pelno asociacijoms ir (arba) MVĮ

Iniciatyva ne pelno asociacijoms, įskaitant ne pelno asociacijas, kurios laikomos MVĮ (atsižvelgiant į tai, kad ekonominę veiklą vykdančios asociacijos patenka į [labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžtį](#)), nenustatoma naujų administracinių pareigų.

Siekama pašalinti kliūtis ne pelno asociacijų veiklai tarpvalstybiniu mastu. Kadangi mažos ne pelno asociacijos paprastai turi mažiau išteklių ir pajėgumų esamoms kliūtims įveikti, tikimasi, kad patekimo į rinką ir veiklos reikalavimų priderinimas teigiamai paveiks MVĮ dydžio ne pelno asociacijų konkurencinę padėtį.

Tikimasi, kad dėl jo sumažės tarpvalstybiniu mastu veikiančių ne pelno asociacijų veiklos pradėjimo ir pasikartojančios išlaidos:

- perteklinės naujos tarpvalstybinės veiklos pradėjimo išlaidos sumažės maždaug 2 150 EUR kiekvienu atveju. Vertinamu 15 metų laikotarpiu šis perteklinių išlaidų sumažėjimas galėtų siekti iki 378 mln. EUR;
- apskaičiuota, kad su tarpvalstybine veikla susijusios perteklinės išlaidos (pasikartojančios išlaidos, pvz., administracinės ir reikalavimų laikymosi išlaidos), sumažės 770 mln. EUR per metus. Vertinamu 15 metų laikotarpiu būtų galima sutaupyti iki 8,5 mlrd. EUR.

Poveikio vertinime paaiškinama, kaip dėl pasiūlymu sukuriama derinimo poveikio ir reguliavimo bei administracinių procedūrų supaprastinimo gali būti sumažintos visų pirma ne pelno asociacijų, veikiančių kelyse valstybėse narėse, veiklos išlaidos, nes sumažėja informacijos rinkimo, reguliarios išorės konsultacinės paramos ir su reikalavimų laikymosi klausimais dirbančių vidaus darbuotojų poreikis.

1.4.4. *Veiklos rezultatų rodikliai*

Nurodyti pažangos ir laimėjimų stebėsenos rodiklius.

<...>

Rodiklis Nr. 1 (konkretus tikslas Nr. 1)

Bus taikomi šie rodikliai:

- valstybių narių reikalavimų laikymosi lygis (t. y. perkėlimo į nacionalinę teisę tempas, pažeidimo nagrinėjimo bylos);
- ne pelno asociacijų perteklinių veiklos pradėjimo išlaidų ir einamųjų išlaidų sumažėjimas dėl sumažėjusių reguliavimo ir administracinių formalumų;
- registruotų tarpvalstybinių asociacijų ir (arba) Europos tarpvalstybinių asociacijų skaičius, dydis ir geografinis pasiskirstymas ES.

Rodikliai bus vertinami lyginant su atskaitos scenarijumi (pvz., išlaidomis iki įgyvendinimo pradžios, daugiausia remiantis vertinimo, dokumentų analizės, konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais ir nacionalinėmis valdžios institucijomis duomenimis, valstybių narių internetinių registrų duomenimis (suvestine ES lygmens informacija, kai duomenys turimi), per apklausas surinkta informacija). Galutinė reikšmė vertinama pagal Europos tarpvalstybinių asociacijų išlaidų ir registruotų tarpvalstybinių asociacijų skaičiaus pokyčius. Tikslesnę galutinę

reikšmę apskaičiuoti sudėtinga, nes rezultatai taip pat priklauso nuo kelių kitų, su pasiūlymu nesusijusių, veiksnių (pvz., pasiūlymo taikymo nenumatytumo, sąsajų su nacionalinėmis tradicijomis, ekonominių ir visuomenės uždavinių).

Rodiklis Nr. 2 (konkretus tikslas Nr. 2)

Bus taikomas šis rodiklis:

- stebimas ne pelno asociacijų, kurios įgyja naują teisinę tarpvalstybiniu mastu vidaus rinkoje veikiančios Europos tarpvalstybinės asociacijos formą, pasitenkinimas.

Rodiklis bus vertinamas lyginant su atskaitos scenarijumi (pvz., registracijos atvejų skaičiumi įgyvendinimo pradžioje). Galutinė reikšmė vertinama atsižvelgiant į padidėjusius skaičius.

Rodikliai bus stebimi kas septynerius metus, pradedant ne anksčiau kaip nuo tada, kai priemonės bus visapusiškai perkeltos į nacionalinę teisę ir taikomos valstybėse narėse, kad būtų galima jais remtis direktyvos vertinimo ataskaitoje, kurią numatoma parengti po 7 metų nuo pasiūlytos direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino, ir po to rengti kas 5 metus.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Šis pasiūlymas bus įgyvendinamas etapais. Įsigaliojus šiai direktyvai pirmiausia bus pradėti ją įgyvendinant reikalingi IT priemonių, t. y. Vidaus rinkos informacinės sistemos (IMI) ir bendrųjų skaitmeninių vartų (BSV), pritaikymo darbai, siekiant susieti valstybių narių kompetentingas institucijas prieš pasibaigiant perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpiui ir viešai skelbti būtiną informaciją. Tuo pačiu metu, siekdama palengvinti direktyvos įgyvendinimą, Komisija įgyvendinimo aktu nustatys darbus, susijusius su Europos tarpvalstybinės asociacijos pažymėjimo šablonu.

Preliminarų įgyvendinimo tvarkaraštį galima pavaizduoti taip:

- 2024 m. – direktyvos įsigaliojimas,
- 2025 m. – IMI, BSV pritaikymas,
- 2025–2026 m. – įgyvendinimo aktas dėl Europos tarpvalstybinės asociacijos pažymėjimo,
- 2026 m. – perkėlimas į nacionalinę teisę ir taikymas valstybėse narėse,
- 7 metai po perkėlimo į nacionalinę teisę termino ir po to kas 5 metus – Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl direktyvos įgyvendinimo.

1.5.2. Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmams.

Priežastys imtis Europos lygmens veiksmų (ex ante)

Pasiūlyme dėmesys sutelkiamas į tarpvalstybiniu mastu vidaus rinkoje veikiančias ne pelno asociacijas.

Esama valstybių narių reglamentavimo įvairovė ir (arba) apribojimai rodo, kad problema nėra tinkamai sprendžiama nacionaliniu lygmeniu ir kad nesant valstybių narių tarpusavio pripažinimo mechanizmų bei atsižvelgiant į jos tarpvalstybinį pobūdį reikia rasti europinį sprendimą, kaip pašalinti nustatytas kliūtis ne pelno asociacijų tarpvalstybinei veiklai ir tarpvalstybiniam judumui bendrojoje rinkoje. Be to, atskiri valstybių narių veiksmai (arba neveikimas) dažniausiai yra nukreipti į jų konkrečias nacionalines aplinkybes ir paprastai jais nesiekama palengvinti tarpvalstybinio aspekto.

Todėl ne pelno asociacijų tarpvalstybinei veiklai skirtos nuoseklios teisinės sistemos geriau siekti ES lygmeniu. Valstybės narės spręsdamos šias problemas savarankiškai pasiekti pakankamų rezultatų negalėtų.

1.5.3. *Panašios patirties išvados*

Šio pasiūlymo įrodymų bazė yra grindžiama moksliniais tyrimais (pvz., išorės tyrimais), konsultacijų veikla ir specialiu išorės tyrimu.

Pasiūlyme taip pat atsižvelgiama į patirtį, susijusią su 2022 m. vasario 17 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl Europos tarpvalstybinių asociacijų ir ne pelno organizacijų statuto (2020/2026(INL)), taip pat į patirtį, susijusią su 1992 m. Komisijos pasiūlymu dėl asociacijos Europos teisinės formos (t. y. Europos asociacijos) sukūrimo. Tačiau šis pasiūlymas galiausiai buvo atsiimtas sulaukus valstybių narių kritikos (pvz., dėl subsidiarumo ir teisinio pagrindo netinkamumo, palyginti su jo taikymo sritimi ir tikslais, ir dėl to, kad, jų nuomone, pasiūlymu nebuvo tenkinami jokie įrodyti poreikiai, jo nuostatose nebuvo atsižvelgta į nacionalinės teisės aktų įvairovę, o asociacijoms buvo nustatyta pernelyg didelė administracinė našta).

1.5.4. *Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Pasiūlymu prisidedama prie Europos žaliojo kurso ir 2030 m. Skaitmeninio dešimtmečio programos politinių tikslų. Konkrečiau, jame atsižvelgiama į Komisijos plataus užmojo tikslą „žmonėms tarnaujanti ekonomika“, prisidedant prie tikslo „ekonomika, galinti visapusiškai tenkinti ES piliečių poreikius ir taip užtikrinti socialinį sąžiningumą ir gerovę“. Šiuo atžvilgiu direktyva yra susijusi su kitomis 2021 m. gruodžio mėn. Socialinės ekonomikos veiksmų plano priemonėmis ir kartu su jomis sudaro socialinės ekonomikos dokumentų rinkinį. Tos priemonės yra: pasiūlymas dėl Tarybos rekomendacijos dėl socialinės ekonomikos pagrindinių sąlygų sukūrimo valstybėse narėse ir du Komisijos tarnybų darbiniai dokumentai – „Atitinkamos socialinės ekonomikos subjektų apmokestinimo sistemos“, ir „Nediskriminacinis labdaros organizacijų ir jų rėmėjų apmokestinimas: ES teismų praktikos principai“.

1.5.5. *Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant persikirstymo mastą*

Išlaidos, būtinos siekiant pritaikyti BSV taikymo sritį ne pelno asociacijoms ir IMI naudojimą siekiant sudaryti sąlygas šiame pasiūlyme numatytam valstybių narių kompetentingų institucijų administraciniam bendradarbiavimui, bus finansuojamos pagal Bendrosios rinkos programą.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

“ trukmė ribota

- “ galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD],
- “ įsipareigojimų asignavimų nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM;

x trukmė neribota

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD],
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai)⁵⁰

x Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos:

- x padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- “ vykdomųjų įstaigų.

“ Pasidalijamasis valdymas su valstybėmis narėmis

“ Netiesioginis valdymas, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- “ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;
- “ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- “ EIB ir Europos investicijų fondui;
- “ įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;
- “ viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;
- “ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;
- “ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurioms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;
- “ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytoms įstaigoms ar asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.
- *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

Igyvendinant pasiūlymą bus naudojamos IT priemonės, kurios jau finansuojamos pagal Bendrosios rinkos programą ir kurias valdo Komisija, būtent – IMI, skirta valstybių narių kompetentingų institucijų administraciniam bendradarbiavimui, ir BSV.

⁵⁰

Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“. <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Komisija pirmą kartą Europos Parlamentui ir Tarybai pateiks šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą septyneri metai po direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino ir vėliau ją teiks kas penkerius metus.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*

Pasiūlyme numatytam valstybių narių kompetentingų institucijų administraciniam bendradarbiavimui užtikrinti bus naudojamos jau esamos Komisijos (GROW GD) valdomomis sistemomis – IMI ir BSV. Šiuo tikslu siūloma direktyva išplečiama IMI ir BSV taikymo sritis. Tam reikia skirti išteklių pritaikyti IMI prie siūlomos direktyvos poreikių, bet laikoma, kad BSV pritaikyti papildomų išteklių skirti nereikės.

Jau nustatytas ir Komisijos taikomas sistemos valdymo būdas, finansavimo įgyvendinimo mechanizmas, mokėjimo tvarka ar kontrolės strategija šiuo pasiūlymu nekeičiami.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Pagrindinė nustatyta rizika yra susijusi su laiko ir išlaidų viršijimu dėl nenumatytų IT įgyvendinimo problemų, susijusių su IMI pritaikymu. Šią riziką mažina tai, kad IMI sistema jau sukurta ir kad atitinkamas Komisijos padalinys turi ankstesnės sistemos pritaikymo prie naujų veiklos poreikių patirties.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Šiuo pasiūlymu nedaromas poveikis esamos Komisijos kontrolės išlaidų efektyvumui.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartinės arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Ši finansinė teisės akto pasiūlymo pažyma susijusi su personalo išlaidomis ir viešaisiais pirkimais, todėl taikomos standartinės tokio tipo išlaidų taisyklės.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Bendrosios rinkos programa	DA / NDA ⁵¹ .	ELPA šalių ⁵²	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių ⁵³	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
1	[03.02.01.02 – „Vidaus rinkos valdymo priemonės“]	DA. / NDA A.	Taip	Taip	NE	NE

▪

⁵¹ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁵² ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁵³ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

- " Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- " Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Numeris	1. Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika
---	---------	--

GROW GD			2024 m etai	2025 m etai	2026 m etai	2027 m etai	2028 m etai	2029 m etai	2030 m etai	IŠ VISO
x Veiklos asignavimai										
Budžeto eilutė: 03.020102 – „Vidaus rinkos valdymo priemonės“	Įsipareigojimai	1a	0,425	0,225	0,100	0,100	0,00	0,00		0,850
	Mokėjimai	2a	0,425	0,225	0,100	0,100	0,00	0,00		0,850
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų paketo lėšų ⁵⁴										
		3								
IŠ VISO asignavimų GROW GD	Įsipareigojimai	= 1a + 1b + 3	0,425	0,225	0,100	0,100	0,00	0,00		0,850
	Mokėjimai	= 2a + 2b + 3	0,425	0,225	0,100	0,100	0,00	0,00		0,850

⁵⁴ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

x IŠ VISO veiklos asignavimų	Išipareigojimai	4	0,425	0,225	0,100	0,100	0,00	0,00		0,850
	Mokėjimai	5	0,425	0,225	0,100	0,100	0,00	0,00		0,850
□ IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų		6								
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Išipareigojimai	= 4 + 6	0,425	0,225	0,100	0,100	0,00	0,00		0,850
	Mokėjimai	= 5 + 6	0,425	0,225	0,100	0,100	0,00	0,00		0,850

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“
--	----------	----------------------------

Šią dalį pildyti naudojant administracinio pobūdžio biudžeto duomenų lentelę, kuri pirmiausia bus pateikta [finansinės teisės akto pasiūlymo pažymos priede](#) (Komisijos sprendimo dėl Europos Sąjungos bendrojo biudžeto Komisijos skirsnio įgyvendinimo vidaus taisyklių 5 priedas) ir įkelta į DECIDE tarnybų tarpusavio konsultacijoms.

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2024 m etai	2025 m etai	2026 m etai	2027 m etai	2028 m etai	2029 m etai	2030 m etai	IŠ VISO
GROW GD									
X Žmogiškieji ištekliai		0,217	0,217	0,155	0,155	0,00	0,00	0,00	0,744
X Kitos administracinės išlaidos		0	0,054	0,054	0,054	0,00	0,00	0,00	0,162
IŠ VISO GROW GD	Asignavimai	0,217	0,271	0,209	0,209	0,00	0,00	0,00	0,906

IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	0,217	0,271	0,209	0,209	0,00	0,00	0,00	0,906
---	---	-------	-------	-------	-------	------	------	-------------	--------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2024 m etai	2025 m etai	2026 m etai	2027 m etai	2028 m etai	2029 m etai	2030 m etai	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai	0,642	0,496	0,309	0,309	0,00	0,00	0,00	1,756
	Mokėjimai	0,642	0,496	0,309	0,309	0,00	0,00	0,00	1,756

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas

Išpareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus			2024 metai		2025 metai		2026 metai		2027 metai		2028 metai		2029 metai		2030 metai		IŠ VISO	
	ATLIKTI DARBAI																	
	Rūšis 55	Vidutinės sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Bendras skaičius	Iš viso sąnaudų
1 ir 2 KONKRETŪS TIKSLAI																		
Sukurti modulį	IMI	IT sistema	0,125	1	0,125	1	0,125										1	0,25
Plėtojimo išlaidos: bendrieji skaitmeniniai vartai / portalas „Your Europe“		IT sistema	0,150	1	0,300	1	0,100	1	0,100	1	0,100						1	0,6
1 konkretaus tikslo tarpinė suma				2	0,425	2	0,225	1	0,100	1	0,100							0,85

⁵⁵

Atlikti darbai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

IŠ VISO																
---------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniam asignavimams santrauka

- " Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- X Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2024 met ai	2025 met ai	2026 met ai	2027 met ai	2028 metai	2029 metai	2030 meta i	IŠ VISO
--	----------------	----------------	----------------	----------------	------------	------------	----------------	---------

Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	0,217	0,217	0,155	0,155				0,744
Kitos administracinės išlaidos	0	0,054	0,054	0,054				0,162
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	0,217	0,271	0,209	0,209				0,906

Neįtraukta į daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ⁵⁶								
Žmogiškieji ištekliai								
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos								
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								

IŠ VISO	0,217	0,271	0,209	0,209	0,209	0,209		1,324
----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--------------

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

⁵⁶ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.3.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- " Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- X Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	2028 metai	2029 metai	2030 metai
20 01 02 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	1,5	1,5	1	1	1	1	1
20 01 02 03 (Delegacijos)							
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)							
01 01 01 11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)							
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)							
20 02 01 (AC, END, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)							
20 02 03 (AC, AL, END, INT ir JPD delegacijose)							
01 01 01 02 (AC, END, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)							
01 01 01 12 (AC, END, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)							
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)							
IŠ VISO	1,5	1,5	1	1	1	1	1

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) persikirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	1,5 etato ekvivalento komiteto procedūros komiteto sekretariatui ir pasiūlymo įgyvendinimo priežiūrai, taip pat padėti IMI grupei ir BSV / portalu „Your Europe“ grupei politikos ir verslo indėlio klausimais įgyvendinant projektą ir pradėjus veikti IMI moduliui.
Išorės darbuotojai	

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlymas (iniciatyva):

- X Galima visiškai finansuoti perskirstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.

Šiai iniciatyvai remti Komisija panaudos Bendrosios rinkos programos lėšas, 03.020102 biudžeto eilutę „Vidaus rinkos valdymo priemonės“.

- " Reikia panaudoti nepaskirstytą maržą pagal atitinkamą DFP išlaidų kategoriją ir (arba) specialias priemones, kaip apibrėžta DFP reglamente.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes bei sumas ir pasiūlytas naudoti priemones.

- " Reikia persvarstyti DFP.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes ir sumas.

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- X nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	N metai ⁵⁷	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

⁵⁷

N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai. Pakeiskite „N“ numatomais pirmaisiais įgyvendinimo metais (pavyzdžiui, 2021 m.). Atitinkamai pakeiskite vėlesnius metus.

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

– X Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.

– Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:

“ nuosaviems ištekliams

“ kitoms pajamoms

nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms “

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ⁵⁸						
		N metai	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)		
..... straipsnis								

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

<...>

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

<...>

⁵⁸ Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.